

Täysistunto

Keskiviikko 23.11.2016 klo 13.59—16.28

Täysistunto alkoi klo 13.59. Täysistunto päättyi klo 16.28.

Puhetta johti toinen varapuhemies Arto Satonen (13.59—16.28).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Eduskunnan kirjaston hallituksen täydennysvaali

Vaali VAA 55/2016 vp

Vaaleja

Eduskunta valitsi eduskunnan kirjaston hallituksen henkilökuntajäseneksi tietopalvelusihteeri Eija Kajavan ja tämän varajäseneksi verkkopalveluneuvoja Heikki Rajalan.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle perintö- ja lahjaverolain sekä tuloverolain 47 §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 175/2016 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 245/2016 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto on 22.11.2016 ehdottanut, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan. Keskustelu asiasta päättyi 22.11.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa Timo Harakka on Touko Aallon kannattamana vastoin puhemiesneuvoston ehdotusta ehdottanut, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan, jolle perustuslaki-valiokunnan on annettava lausunto.

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemiesneuvoston ehdotus "jaa", Timo Harakan ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 57; poissa 49 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi puhemiesneuvoston ehdotuksen.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain sekä hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 142/2016 vp

Hallituksen esitys HE 203/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Keskustelu asiasta päättyi 22.11.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Anneli Kiljunen Ilkka Kantolan kannattamana tehnyt vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen.

Selonteko hyväksyttiin.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 203/2016 vp sisältyvät 1., 3. ja 4. lakiehdotuksen sekä hallituksen esitykseen HE 203/2016 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen yhdistettynä hallituksen esitykseen HE 142/2016 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen kanssa. Eduskunta hylkäsi hallituksen esitykseen HE 142/2016 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lopuksi on päätettävä lausumaehdotuksesta.

Mietintö "jaa", Anneli Kiljusen ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 103, ei 53; poissa 43 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansaneläkkeen ja eräiden muiden etuuksien vuoden 2017 indeksitarkistuksista sekä laeiksi kansaneläkeindeksistä annetun lain 2 §:n ja toimeentulotuesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 149/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 26/2016 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 22.11.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Keskustelussa on Sari Tanus Anneli Kiljusen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hylätään.

Selonteko hyväksyttiin.

Hyväksyminen "jaa", hylkääminen "ei". Äänestyksen tulos: jaa 98, ei 60; poissa 41 (äänestys 3).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 149/2016 vp sisältyvät 1.-3. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 151/2016 vp

Lakialoite LA 93/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 27/2016 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 22.11.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Sari Tanus Anneli Kiljusen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hylätään.

Selonteko hyväksyttiin.

Hyväksyminen "jaa", hylkääminen "ei". Äänestyksen tulos: jaa 100, ei 61; poissa 38 (äänestys 4).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 151/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Eduskunta pysyi ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä lakialoitteeseen LA 93/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 54 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 152/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 28/2016 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 22.11.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Keskustelussa on Sari Tanus Anneli Kiljusen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hylätään.

Selonteko hyväksyttiin.

Hyväksyminen "jaa", hylkääminen "ei". Äänestyksen tulos: jaa 102, ei 62; poissa 35 (äänestys 5).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 152/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 kolmanneksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 221/2016 vp

Lisätalousarvioaloite LTA 4-5/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 22/2016 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 22/2016 vp.

Keskustelu

14.09 **Timo Kalli kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyn pohjana on... (Hälinää — Puhemies koputtaa)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Pyydän, että sali keskittyy kuuntelemaan puhujaa.

...kolmas lisätalousarvio. Tässä esityksessä lisätään nettomääräisesti lainanottoa ja muutamia muita lisäyksiä. Verotuloja vähennetään 106 miljoonaa euroa ja tuloarviota 210 miljoonalla eurolla. Suurimmat korotukset tehdään ansio- ja pääomatuloihin sekä yhteisö-, arvonnä- ja varainsiirtoveroihin. Perintö- ja lahjaveron sekä ajoneuvoveron tuloutusta alennetaan. Eniten tuloihin vaikuttavat osinko- ja osakkeiden myyntitulot, niitä alennetaan noin 750 miljoonalla eurolla.

Suurimmat muutokset kohdistuvat lisätalousarviossa maahanmuuttoon ja maahanmuutosta ja kotouttamisesta johtuviin menoihin. Tähän lisätään 38 miljoonaa euroa.

Maatalouden toimintaedellytysten turvaamiseksi tähän lisätalousarvioon on varattu 35 miljoonaa euroa, ja tämä 35 miljoonaa euroa on tarkoitettu erilaisiin tukitoimiin, erityisesti niille tiloille, joidenka toimeentuloedellytykset ovat kaikkein heikoimpia. Myös ansiopäivärahoja lisätään, tähän momenttiin kohdistetaan 32 miljoonaa euroa lisää.

Lisätalousarvio lisää nettolainanottotarvetta 317 miljoonaa, ja valtionvelan määrän arvioidaan vuoden lopussa nousevan 106 miljardiin.

Muuten tämä lisätalousarvio on suhteellisen tekninen, ja tässä kohdistetaan... (Puhemies koputtaa)

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Anteeksi, puhuja. — Pyydän, että palaverit pidetään istuntosalin ulkopuolella. — Puhuja voi jatkaa.

...vain niihin kipeisiin ja akuutteihin tarpeisiin resursseja, joita joudutaan tämän vuoden aikana vielä muuttamaan ja tekemään.

Lisätalousarvioon sisältyy kolme vastalauseita lausumineen, ja toivon, että lisätalousarvio saa asianomaisen käsittelyn ja voidaan käsitellä niin, että se saatetaan voimaan mahdollisimman nopeasti.

14.12 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Meillä oli täällä äsken salissa muutama surullinen äänestys. Me äsken äänestimme muun muassa kansaneläkkeiden leikkauksesta — kansaneläkkeiden leikkauksesta — ja me tiedämme sen, että sen seurauksena käy niin, että valtaosan eläkkeensaajista, pieni- ja keskituloisten eläkkeensaajien, ostovoima tulee tippumaan ensi vuonna.

Hallitus on näitä leikkauksia kovin auliisti tehnyt ja perustellut niitä aina sillä, että meidän on pakko leikata, ottaa heikommalta, jotta velkaantuminen saadaan kuriin. Huomionarvoista on se, että tässä lisätalousarviossa hallitus kuitenkin ottaa lisää velkaa. Velan, mikä nyt otetaan, määrä kipuaa liki 6 miljardiin. Se on kyllä täysin vastoin niitä periaatteita, mitä hallitus on antanut ymmärtää, että leikattava on, tingittävä on, pieni ihminen, pieni suomalainen, tingi, jotta voimme saada velkaantumisen taittumaan. Näin ei käy, velkaa otetaan lisää.

Mihin rahat menevät, me olemme usein kysyneet. Kun näimme tämän hallituksen talousarvion ja veroesitykset, niin huomasimme, että kyllä, ne rahat menevät sinne hyväosaisten veronkevennyksiin. Hallituksella on näinä päivinä varaa keventää miljoonaperintöjen veroja, antaa metsälahjavähennyksiä, tehdä niin sanottuja apteekkarivähennyksiä, jotka hyödyttävät kaikkein hyvätuloisimpia yrittäjiä, ja tänne rahat menevät. Sen takia otetaan velkaa, että sitä riittää kaverille jaettavaksi, hyväosaiselle kaverille.

Puhemies! Tämä on huolestuttavaa paitsi oikeudenmukaisuuden näkökulmasta myös siksi, että samaan aikaan työllisyystoimet puuttuvat hallituksen esityksistä. Kuulimme äsken, että jälleen kerran meillä on käsissämme lisätalousarvio, joka on lähinnä tekninen. Onko meillä varaa tehdä teknisiä lisätalousarvioita toinen toisensa jälkeen ilman työllisyystoimia ja samaan aikaan ajautua siihen tilanteeseen, että emme saa kylliksi kasvua? Kenties olemme ensi keväänä, niin kuin sosialidemokraatit ovat usein varoittaneet, tilanteessa, jossa hallitus tulee tekemään jopa lisäleikkauksia. Täällähän on peloteltu, että mikäli ei saada taloutta kuriin ja työpaikkoja syntymään, niin lisäleikkauksia tulee. Ja jos hallitus sanoo, että niitä ei toki haluttaisi tehdä, niin silloin ei kannattaisi tehdä näitä teknisluonteisia lisätalousarvioita, vaan silloin kannattaisi tehdä sellaisia lisätalousarvioita, missä lisätään työllisyystoimia, jotka vaikuttavat tässä ja nyt — heti. Tämä on todella tärkeä asia. Olemme tätä useaan kertaan sosialidemokraatteina alleviivanneet.

Samaan aikaan, kun näitä mainitsemiani leikkauksia tehdään, se vaikuttaa myös ihmisten ostovoimaan. Myös tätä kautta talouskierre on negatiivinen. Ja minä en voi ymmärtää, puhemies, miksi nämä arvovalinnat tänä päivänä ovat tämänkaltaisia. Tai voin minä ymmärtää: tämä on kylmää oikeistolaista talouspolitiikkaa, jolle niin keskusta kuin perussuomalaisetkin kumartavat ja jota he usein vielä täällä salissa kovasti ylistävät ja kehuvat. Tässä me olemme, me olemme tämän nähneet, mutta siitä huolimatta me emme lakkaa taistelemasta. Me sosialidemokraatit olemme tähänkin lisätalousarvioon jättäneet kaksi lausu-

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

maa. Toinen koskee oikeudenmukaisempaa talouspolitiikkaa, ja toinen koskee työllisyys-toimia ja niiden tekemistä heti, tässä ja nyt. Näiden pohjalta toivon keskustelua.

Meillä, puhemies, on myös hyviä uutisia ollut viime aikoina. Joitakin huonoja päätök-siäänhän hallitus on perunut, ja se on ollut tietenkin erittäin hyvä. On miellyttävää, että esi-merkiksi näimme, että sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetti ei kerinnyt olla voimassa kuin pari viikkoa, kun hallitus otti siitä kopin ja rupesi sitä osin noudattamaan eli perui tä-män hoitajamitoituksen. Se oli erittäin positiivinen päätös. Tosin valitettavasti eilisessäkin keskustelussa teimme sen havainnon, että edelleen hallitus haluaa leikata vanhuksilta 70 miljoonaa, mikä on väärin. Se ei ole oikein. Ikäihmiset ansaitsevat kunnon hyvän ja laa-dukkaan hoidon ja hoivan, ja toivon, että näitä säästösummia vielä mietitään.

Eli, hallitus, olkaa ystävällinen. Hallituspuolueet, kuunnelkaa. Tehkää työllisyystoimia tässä ja nyt, jotta ei tarvitsisi leikata heikompiosaiselta ja jotta saisimme ihmisille töitä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Otetaan muutama puheenvuoro, ja sen jälkeen me-nemme debattiin.

14.17 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitos vinkeistä työllisyyttä koh-taan, joskin voi todeta, että kun sd:läinen ministeri hoiti työllisyysasioita viime hallitus-kaudella, aikaansaannoksena oli 113 438 työtöntä lisää. Nyt työttömien määrä jo yhden vuoden ponnistelujen jälkeen on 21 000 pienempi, mutta toki kaikki vinkit otetaan vas-taan. Se työttömyyden pieneneminen näkyy jo siinä, että pystyimme korottamaan ansiotu-loverotuksen ja pääomatuloverojen kertymää sekä yhteisö-, arvonnalis- ja varainsiirtovero-kertymää. Tässä paljon parjatut toimet tulevat lisäämään työllisyyttä ja toimeentuloa, ta-louskasvua tulevillekin vuosille. Esimerkiksi metsälahjavähennys tuo lahjaverokertymää seuraavina vuosina enemmän kuin sitä on nyt ollut. Toivon, että kiitätte tästä rehellisesti sitten, kun tämä tapahtuu, koska aina, kun saamme pyörät pyörimään, syntyy talouskas-vua. Se on tosiasia, että palveluasunnoista ei paljon metsäkauppoja tehdä eivätkä niitä tee liioin perikunnat, jotka ovat riittäviä. Siksi on erittäin hyvä, että uskallamme tehdä tällaisia rohkeita avauksia.

On tosiasia, että joudumme laittamaan valtiontaloutta kuntoon ja siellä tulevaisuudessa häämöttää myös tämä velkaantumisen taittaminen. Toki sitä ei voi tehdä yhdessä vuodessa vaan sitä on tehtävä pitkäjänteisesti ja toki kasvu ja työpaikat edellä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä puheenvuorot edustajille Heinäluo-ma ja Heinonen ja sen jälkeen debatti.

14.19 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että edustaja Viitanen pu-hui kyllä totuuden sanoja. Tämä hallitus on systemaattisesti kieltäytynyt ottamasta omissa toimissaan vastuuta työllisyydestä, se luottaa sokeasti markkinavoimiin, ja jos sillä jotain omaa ajattelua tähän lisäksi on, niin se on työehtojen heikentämistä, jota yritetään kerta toi-sensa jälkeen eri puolilta ja eri termein.

Sitten täällä ovat, niin kuin edustaja Viitanen aivan oikein sanoi, odottamassa nämä lisä-leikkaukset. Lisäleikkaukset odottavat, niin kuin ministeri Orpo on sanonut, ja häntä en-nen sanoi myös ministeri Stubb, että siellä ne ovat kulman takana. Mikä se kulma on? Ar-voisat edustajat, arvoisa puhemies, mikä on tämä kulma, jonka takana ne ovat? Tämä kul-ma on kunnallisvaalit. Hallitus on tehnyt hämmästyttävän päätöksen — johon hallituspuo-

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

lueiden eduskuntaryhmät ovat ilmeisesti antaneet siunauksensa — että kehysriihi ja nämä leikkauspäätökset siirretään kuntavaalien jälkeiseen aikaan. (Eduskunnasta: Ei voi pitää paikkaansa!) Koskaan ei ole ollut ajatusta pitää kehysriihtä näin myöhään, jolloin myös eduskunnalle jää vähemmän aikaa käsittelyyn.

Jokainen, joka on kuunnellut nämä käytetyt puheenvuorot, ymmärtää, mistä tässä on kysymys. Kansalaisille ei haluta kertoa, että edessä on konkreettisia uusia leikkauksia johtuen hallituksen työllisyyspolitiikan epäonnistumisesta. Siellä ne odottavat nyt, ja sitten kansalaiset pidetään pimennossa kuntavaaleihin saakka, jotta kukaan ei äänestyspäätöstä tehdessään arvioisi hallituksen politiikan onnistumista ja oikeudenmukaisuutta. Mutta epäilen, että ihmiset eivät tule alistumaan tähän, mitä nyt yritetään: yritetään pimittää vaaleissa edessä olevat uudet leikkaukset. Ministeri Orpo on täällä jo moneen kertaan julkisesti sanonut, että niitä tulee, jos talouslukemat eivät osoita parempaa. Talouslukemat eivät osoita tulopuolella parempaa, koska työllisyyteen ei satsata. (Puhemies koputtaa)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Edustaja Heinonen.

Arvoisa puhemies! Pyydän siirtyä jatkamaan puheenvuoroa. (Eduskunnasta: Se loppui jo!) — Eero Heinäluoma: Ei se loppunut, koska hän ei huomauttanut asiasta!

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Se on toki mahdollista. — Siis huomautin kyllä, mutta sopinee niin, että edustaja Heinäluoma saa jatkaa puheenvuoroaan täältä. (Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle)

Arvoisa puhemies! Pyydän jatkaa vielä muutaman ajatuksen verran, koska todellakin olin äärimmäisen hämmästynyt, kun tuli julkisuuteen tämä päätös, että hallitus siirtää kehysriihen kuntavaalien jälkeiseen aikaan, enkä voinut olla myöskään kiinnittämättä huomiota siihen, miten siitä tiedotettiin. En tiedä, kuinka moni edustaja huomasi tämän asian, mutta siitä ei hallitus tiedottanut normaalisti. Lehdistötiedotteella ei ollut ensimmäistäkään ministeriä kertomassa, miksi tämä on tehty, vaan tämä ilmestyi Twitter-tilille, valtioneuvoston Twitter-tilille, jossa se sai useamman päivän olla, koska osoittautui, ettei kukaan muukaan minun lisäksi seuraa valtioneuvoston Twitter-tiliä. No, nyt olen ymmärtänyt, että jotta tietää, mitä hallitus tekee, niin kansanedustajien täytyy, arvoisat kollegat, siirtyä valtioneuvoston Twitter-tilin seuraajiksi. Sinne hallitus piilottaa nämä tällaiset päätökset toivoen, että Twitter-tiliä ei todellakaan kukaan seuraa.

Eihän tämä tällä tavalla voi olla. Tämä ei ole kunniaksi politiikalle, että ensinnäkin siirretään vaalien yli päätöksiä, joiden tiedetään olevan tulossa, kaikki tieto asiassa on olemassa, ensimmäistäkään asiallista syytä tähän lykkäykseen ei ole lausuttu, ja sitten toisekseen yritetään piilottaa vielä tämä niin, ettei kukaan kiinnittäisi asiaan mitään huomiota eikä eduskuntakaan koskaan kysyisi, koska kehyskäsittely alkaa. Ja miksi näin? Sen takia, että työllisyyden hoitoon tehtävät satsaukset eivät ole riittäviä, ja se näkyy myös tässä nyt käsittelyssä olevassa lisäbudjettiesityksessä, joka keskittyy vain sen tekemiseen, mikä on välttämätöntä, tai verotuloarvioiden muutoksiin, jotka johtuvat markkinavoimien liikkeistä, ei hallituksen toimista, ja sitten näihin tiettyihin tukiratkaisuihin, kuten maatalouden lisätukeen. Olen todella huolestunut siitä, jos eduskunta antaa tämän mennä tällaisenaan ja jos tähän ei puututa. Aivan erityisen huolestunut olen siitä, että kansalaisilta yritetään salata maan talouden tilanne ja hallituksen suunnitelmat uusista leikkauksista.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

14.24 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Viitanen kertoi, että he taistelevat nyt tämän puolesta. Te, edustaja Viitanen, taistelitte juuri neljä vuotta vastuullisena talouspolitiikan puolueena, valtiovarainministeripuolueena, (Kari Uotila: Ketkäs oli pääministeripuolue?) ja tulokset eivät olleet sellaisia, että olisimme säästyneet edes tällä kaudella niiltä ikäviltä leikkauksilta. Sosialidemokraateilta oli valtiovarainministeri, ensin Urpilainen ja sen jälkeen Rinne, ja aktiivisina kuiskaajina varmasti myös edustajat Viitanen ja Heinäluoma. Jos ne toimet, (Hälinää — Puhemies koputtaa) joita te valtiovarainministeripuolueena olitte esillä pitämässä, olisivat vähentäneet tämän maan työttömyyttä ja olisivat saaneet talouden kasvuun, niin tällä kaudella ei olisi enää tarvinnut tehdä niitä toimenpiteitä, joilla nyt työttömyys on saatu laskuun, ja niitä toimenpiteitä, millä nyt talous on saatu hienoiseen kasvuun. (Antti Lindtman: Mikä teidän vastauksenne on?) Se on merkittävä ero siinä, mitä nyt tehdään ja mitä tehtiin viime kerralla. Se politiikka ei kääntänyt meidän maan talouden suuntaa. Meidän työttömyys paheni, ja meidän talous ei kasvanut.

Nyt, kun katsomme ennusteita, lähes kaikki ennusteet lupaavat sitä, että käänne parempaan on tapahtunut. Se on hiuksenhieno, se vaatii edelleen meiltä kaikilta yhteistä työtä sen eteen, että se talouskasvu vahvistuu, mutta se on kuitenkin nyt tapahtunut. Käänne on siis tapahtunut. Meillä tällä hetkellä talous kasvaa, ja meillä tällä hetkellä työttömyys on vähentynyt. Toki, niin kuin tässäkin talousarviossa todetaan, pitkäaikaistyöttömien määrä on edelleen ollut nousussa, ja se on nyt se vitsaus, minkä eteen hallituksen pitää etsiä lisää toimenpiteitä, että pystymme auttamaan heitä myös takaisin työelämään. Näitä toimia pitää löytää lisää, ja itse olen vakuuttunut, että paras keino siihen on se, että kun me saamme tämän maan talouden tasapainoon, me saamme tähän maahan lisää työtä, niin sitä kautta työpaikkoja löytyy niillekin suomalaisille, jotka nyt ovat joutuneet työttömänä olemaan.

Arvoisa puhemies! Sellaisia asioita, jotka tällä kaudella ovat onnistuneet, jotka ansaitsevat varmasti maininnan, on esimerkiksi kilpailukyky sopimus. Työnantajat ja työntekijät tekivät yhdessä sopien merkittävän ratkaisun, (Kari Uotila: Kiristyksen edessä!) minkä vaikutukset eivät vielä tässä näy, ja ymmärsin niin, että vasemmistoliittoa lukuun ottamatta kaikki puolueet ovat tukeneet sitä kilpailukyky sopimusta, minkä toimenpiteet siis työntekijät ja työnantajat yhdessä sopivat. Vihreät ovat totuttuun tapaan hieman olleet siinä silloin tällöin eri mieltä, tilanteesta riippuen, mutta laajasti yhteiskuntasopimus, kilpailukyky sopimus on saanut tukea poliittisista puolueista, ja sen vaikutukset tulevat toivottavasti vahvistamaan tätä talouskasvua.

Kilpailukyky sopimuksen osana hallitus on tehnyt myös veroratkaisuja. Kaikkien suomalaisten verotusta kevennetään, ja niin kuin tästäkin todetaan, niin meidän maltillisen kasvun taustalla on etupäässä yksityisen kulutuksen ja lisäksi investointien kehitys — eli yksityisen kulutuksen, ja tätä nimenomaan halutaan vahvistaa sillä, että työn verotusta kevennetään kaikilta suomalaisilta, niin kuin kilpailukyky sopimuksen yhteydessä hallitus linjasi tekevänsä. Sen lisäksi kaikista pienimmällä toimeentuleville tuli tuo oma kohdennettu panostus. On totta, että valtionlainan kokonaismäärä nousee, ja se on huolestuttavan suuri, 105,8 miljardia euroa. Se on noin 50 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, ja tämän eteen nyt tehdään töitä, että velkaantuminen saadaan taittumaan.

Haluan, arvoisa puhemies, antaa kiitosta hallitukselle siitä, että maatalouden eli suomalaisen ruuan tulevaisuuteen panostetaan tässä lisätalousarviossa, ja lisäksi maininnan arvoisia asioita täältä ovat muun muassa LNG-terminaali-investointiasia ja muutamat muut, joita voisi tässä vielä esille nostaa.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Aivan lopuksi, arvoisa puhemies, kun valtiontalous on kokonaisuus, niin haluan myös antaa kiitosta siitä, että täydentävässä esityksessä poliisien määrärahoja nyt lisätään niin, että poliisit pystytään pitämään työssä myös yli vuodenvaihteen. Se on tärkeää sisäisen turvallisuuden näkökulmasta. Olen myönteisesti ottanut vastaan myös ne viestit, että puolustuksesta pidetään huolta puolustusministeri Niinistön johdolla entistä vahvemmin, ja näitä lisäyksiä vain tällaisessa vaikeassakin taloustilanteessa tarvitaan.

Arvoisa puhemies! Tässä on se ero, mikä oli viime kauden talouspolitiikassa ja tämän kauden talouspolitiikassa. Nyt suunta on muuttunut. Nyt velkaantuminen on hidastumassa, meillä työttömyys on vähentynyt ja talous on hienoisessa kasvussa. (Puhemies koputtaa) Ne ovat myönteisiä asioita, ja toivon, että niitä pystytään vahvistamaan.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt 1 minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja, ja ne aloittaa edustaja Lindtman.

14.30 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella on niin kuin edustaja Viitanen sanoi, että kyllähän tiedettiin, että sillä, mitä oppositiosta sanottiin, on vaikutusta, mutta että näin nopeasti hallitus on lähtenyt toteuttamaan SDP:n vaihtoehtobudjettia: hoitajamitoitus ja sitten viimeisimpänä juuri äsken käsitelty sotaveteraaneilta leikkauksen peruminen.

Arvoisa puhemies! Kyllähän tämä on megaluokan asia, jos hallitus aikoo pimittää uudet leikkaukset kansalaisilta ennen kunnallisvaaleja. Minä epäilen, että tässä on kyse siitä, että pääministeri Sipilä lupasi, että nyt kaikki vaikeat päätökset ovat ohi. Me olemme täällä koko ajan sanoneet, toisin kuin edustaja Kalmari täällä sanoo, että näistä hallituksen ajamista veronkevennyksistä, jotka kohdistuvat maamme kaikkein suurituloisimmille, muun muassa rikkaimmille apteekkareille, esimerkiksi lainsäädännön arviointineuvosto ja talouspolitiikan arviointineuvosto ovat todenneet, että niillä ei ole työllisyysvaikutuksia. (Puhemies koputtaa) Aiotteko todella pimittää nämä leikkaukset, jotka aiheutuvat näistä veronkevennyksistä, kunnallisvaalien yli? Siihen ei tullut vastausta, jäämme sitä odottamaan.

14.32 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä nähdään SDP:n yrittäjämyönteisyys. Minusta on suorastaan noloa, että suklaalevyjen kanssa kierrettiin puhumassa yrityksille siitä, miten SDP ymmärtää sen, että työpaikat syntyvät pieniin ja keskisuuriin yrityksiin — jonne ne todellisuudessa syntyvät — ja silloin, kun pienille ja keskisuurille yrityksille tullaan vastaan niin, että he voisivat jatkossa työllistää enemmän, tehdään parturivähennys ja autokorjaamovähennys, niin SDP vastustaa sitä kaikin mahdollisin keinoin. Voitte lopettaa puheet siitä, että olette ymmärtämässä yrityksiä ja niiden ahdinkoa.

14.32 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tämä politiikka välillä aika erikoista. Edellisen hallituksen pääministeripuolueen edustaja on nyt täällä pöntössä ja yrittää siirtää vastuun teidän johtamanne hallituksen epäonnistumisista muiden puolueiden harteille. Tämän lisäksi hallitus yrittää nyt ottaa kunnian siitä, että esimerkiksi rakennusosalalla rakentamisen volyyymi on kasvanut, mikä kyllä näkyy työllisyystilastoissa, mutta jos tarkastellaan näitä työllisyyslukuja, niin mitä ne kertovat hallituksen työllisyyspolitiikan vaikuttavuudesta tai onnistumisesta? (Kari Uotila: Eivät mitään!) Loka-

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

kuussa tänä vuonna oli pitkäaikaistyöttömiä 10 000 enemmän kuin edeltävänä vuonna, pitkäaikaistyöttömyys siis kasvaa edelleen. Työelämän ulkopuolella olevia oli 22 000 enemmän kuin samaan aikaan viime vuonna, joista 3 000 enemmän piilotyöttöminä olevia. Nämä luvut kertovat siitä, (Puhemies koputtaa) että hallituksen työllisyyspolitiikka on epäonnistunut täysin.

14.34 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minun täytyy ihmetellä tätä eduskunnan keskustelua. Sellaiset puolueet, jotka esittävät nyt tämän vuoden osalta jo velkaantumisen lisäjatkoa, velkaantuisitte enemmän kuin koskaan Suomessa näinä viime vuosina on velkaannuttu, mutta vielä härskisti lisätalousarviossa otetaan lisää velkaa, samaan aikaan kiertävät kentällä kertomassa, että nyt tämä velkaantuminen lopetetaan. Minusta se on hyvin kaksinaamaista touhua. Ja samat puolueet käyvät täällä salissa kertomassa, että opposition vaihtoehto on huonompi, kun me velkaantuisimme vähemmän.

Minä en millään tavalla voi ymmärtää, että jos me haluamme ottaa kaikki mukaan ja 95 prosenttia suomalaisista palkansaajista ja eläkeläisistä voisi voittaa tässä sosialidemokraattisessa vaihtoehdossa, niin miksi teidän täytyy velkaantua enemmän ja enemmän. Siksi, että te ajatte etuja vain harvoille. Siltä osin olen pettynyt. Olen erityisen pettynyt siihen, että työllisyyspolitiikka ei tunnu olevan kenenkään hoidossa (Puhemies koputtaa) tässä hallituksessa.

14.35 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Viime vaalikaudella todellakin sosialidemokraatit olivat valtiovarainministerin salkun haltijoita ja työministerin. Tuloksena oli se, että valtio ja julkinen sektori, kunnat mukaan lukien siis, velkaantui yli 30 miljardia euroa. Tällä hetkellä kunnat eivät velkaannu ja valtio velkaantuu noin 6 miljardia, josta 1 miljardi on maahanmuuton takia.

Lisäksi viime vaalikaudella verotus kiristyi, työttömiä tuli yli 100 000 lisää ja bruttokansantuote aleni kolmena vuonna. Nyt tilanne on selkeästi kääntynyt, ja muun muassa tässä lisätalousarviossa todetaan, että suurimmat korotukset tehdään verotuloarvioihin, eli käänne on tapahtunut: verotulot kasvavat, velkaantuminen hidastuu, kun otetaan julkinen velka huomioon, ja investoinnit ovat lähteneet käyntiin. Tilanne on muuttunut. Ymmärrän, että sosialidemokraatit häpeävät viime vaalikautta, jolloin eivät tehneet sitä, mitä nyt vaativat.

14.36 Heli Järvinen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on vastenmielistä se, kuinka kokoomuslaiset lyttäävät edellisiä pääministereitä, oman puolueensa pääministereitä. Onnea vain Jyrki Kataiselle ja Alexander Stubbille.

Minusta on aivan yhtä vastenmielistä se, kuinka edustaja Kalmari täällä lyttää sosialidemokraatteja siitä, kuinka työllisyyttä on hoidettu huonosti. On ilman muuta selvää, että viime kauden työllisyystilastot ovat pettymys aivan kaikille, mutta kannattaa muistaa, että meillä on ollut sosialidemokraattinen työministeri, joka varmaan pitää hallussaan ennätystä siitä, kuinka paljon yhden vaalikauden aikana on saatu porukkaa työllistettyä, ja hän muuten istuu täällä salissa tällä hetkellä. En ainakaan tiedä ministeri Filatovin jälkeen ketään, joka olisi onnistunut työllisyyttä parantamaan niinkin reippaasti kuin kerran tapahtui.

Toivon, ja me kaikki toivomme, jokaista uutta työpaikkaa. Ikävää on se, että pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut (Puhemies koputtaa) vuodessa 12 400. Se vaatii töitä.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

14.37 **Outi Mäkelä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todella nyt on sekä hyviä että huonoja uutisia, ja tässä lisätalousarviokeskustelussa olisi syytä pistää vauhtia niihin asioihin, joilla saadaan tätä positiivista kierrettä karttumaan. Kun on peräänkuulutettu tätä kevään puolivälitarkastelua, niin nyt on vielä pitkä aika tehdä töitä siihen asti, ja tämä positiivinen kierre, joka selvästi on nyt alkanut, pitää saada jatkumaan. Nyt työllisyysasteenhan ennustetaan nousevan 68,5 prosenttiin samalla, kun työttömyysasteen trendi on kääntymässä hienoiseen laskuun ja myös bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 1,1 prosenttia.

Tuntuu, että täällä vain vähätellään näitä edistysaskeleita. Myös vähätellään toimenpiteitä, joita hallitus on tehnyt. Väitetään, ettei ole tehty mitään, ja muun muassa kilpailukykykysymyksen osalta tuntuu, että kun aikaisemmin kaikki ovat tässä salissa sitä pitäneet positiivisena, (Puhemies koputtaa) nyt on unohdettu koko kilpailukykykysymys.

14.38 **Tarja Filatov sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä ei ole koskaan ollut Suomessa niin suuri kuin nyt, yli 35 prosenttia, ja se jatkaa ennusteen mukaan kasvuaan tulevina vuosina. Ennusteen mukaan pitkäaikaistyöttömiä on tänä vuonna 125 000 eli 16 000 enemmän kuin viime vuonna. Tämä ei ole opposition propagandaa, vaan tämä on työ- ja elinkeinoministeriön ennusteesta suoraan.

Minusta surullinen puoli on se, että hallitus lupasi viime kehyksen yhteydessä lisää toimia pitkäaikaistyöttömyyden taittamiseen, hallitus lupasi niitä budjetin yhteydessä, hallitus lupasi, että tänä syksynä saamme lisää toimia, niitä, joita budjettiriihessä ei ehditty valmistelemaan, mutta me emme ole saaneet niitä toimia. Meillä on tekninen lisätalousarvio, joka ei tuo helpotusta pitkäaikaistyöttömyyden taittamiseen. Kannattaa muistaa, että lammalla on pitkä varjo, ja se on se pitkäaikaistyöttömyys, joka lopulta tulee kaikkein kalleimmaksi, ja sen hoidon hallitus laiminlyö.

14.39 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä on toki esittänyt omia vaihtoehtoja mutta samalla myös tukenut hallitusta useissa sen talouspoliittisissa valinnoissa, (Eero Heinäluoma: Pitää paikkansa!) esimerkiksi yrittäjyyteen liittyvissä parannuksissa, jotka toivon mukaan tulevat jatkossa näkymään parempana työllisyytenä näitten pienten ja keskisuurten yritysten kannalta. Annamme myös tunnustuksen kilpailukykykysymykselle ja sille, että hallitus on perääntynyt useista epäonnistuneista ehdotuksistaan.

Mutta täytyy sanoa, että tässä keskustelussa ihmettelen kyllä kokoomuksen taholta tullutta retoriikkaa edellisen hallituksen toimintaa kohtaan, koska viime hallituksen talouspolitiikkaa johti kokoomus suurimpana puolueena ja pääministeripuolueena. Nyt kokoomuksen edustajat moittivat sitä ja kehuivat keskustajohtoista (Puhemies koputtaa) talouspolitiikkaa. (Pia Viitanen: Niin, aivan, mitä tästä pitäisi päätellä?)

14.40 **Timo Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Paremmen talous- ja työllisyyspolitiikan aikaansaamiseksi sekä tämän että kaikkien edellisten ja tulevien hallitusten pitää koko ajan luoda parempia edellytyksiä. No, tämä hallitus on tehnyt rakenteellisia uudistuksia — maakuntahallinnon, sote-uudistuksen — (Riitta Myller: No niin, näkisi vaan!) ja sen lisäksi on saatu aikaan kilpailukykykysymys. Uskon, että nämä lisäävät luottamusta ja myöskin ennustettavuus paranee.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Sitä, onko tämä hallitus epäonnistunut vai onnistunut, tämä ei ole oikea hetki arvioida, vaan nyt edelleen on luotava näitä edellytyksiä, joilla luottamusta lisätään. Minusta tämä keskustelu kannattaa käydä sitten vaalikauden lopulla avoimin, rehellisin mielin. Kuitenkin kaikki ne toimet, jotka tähän asti on tehty, ovat lisänneet luottamusta, ovat parantaneet työllisyyttä, ja pieniä talouskasvun oraita on jo liikkeellä.

14.41 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perusporvarihallitus ja sen edustajat voisivat sen sijaan, että kiinnittävät huomiota niihin pieniin merkkeihin talouden elpymisessä ja työllisyystilanteen paranemisessa — sinällään hallituksella ei ole mitään tekemistä niiden aikaansaamisessa — rehellisesti kiinnittää huomiota siihen, että heidän poliittiset tavoitteensa ovat edenneet, ovat edenneet sillä tavalla, että hyvinvointivaltion perusrakenteita ollaan vaarantamassa. Se liittyy soteen, pakkoyhtiöittämiseen ja niin edelleen. Se liittyy kikyyn siinä mielessä, että he ovat päässeet kurittamaan, nöyryyttämään palkansaajaliikettä kiristyksen kautta. Se liittyy veroratkaisuihin, joissa omaisuuden ja suurten tulojen etuja on pystytty puolustamaan. Se liittyy siihen, että työttömiä ja hädänalaisia on päästy suhteellisesti eniten kurittamaan. Nämä ovat poliittisia tavoitteita. Niissä perusporvarihallitus on edennyt, voisiko sanoa, kukonharppauksin, mutta talouden ja työllisyyden suhteen — (Puhemies koputtaa) ei mitään.

14.42 Jukka Gustafsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen on kyllä täysin ansaitusti saanut täällä kylmää vettä niskaansa. Minusta on täysin moraalitonta itse asiassa esitellä asiat siinä valossa, että edellisen hallituksen politiikka olisi sosialidemokraattien vika. Päätökset tehdään hallituksessa hallitusohjelman mukaisesti, Heinonen tietää sen, eikä pidä hämätä ihmisiä, kansalaisia, tuonkaltaisilla puheilla.

Kiitos, edustaja Heinäluoma, tästä nimestä Twitter-hallitus. Minä olen aiemmin puhunut siitä, että voidaan antaa nimeksi Guinnessin hallitus, jolloin pääsee Guinnessin kirjaan siis petettyjen lupauksen määrällä. Onko se myöskin peruuttajahallitus? Myöskin siitä voidaan mennä Guinnessin kirjaan, (Puhemies koputtaa) että on tehty niin kuin väärää politiikkaa.

Mutta toivon sellaista reilua puhetta, reilua peliä tänne.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, pidetäänpä kiinni tästä vastausajasta.

14.44 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Viime hallituskaudella valtiovarainministerinä oli lopussa sosialidemokraattien Antti Rinne, nyt koomuksen Petteri Orpo. Tämän toin esille omassa puheenvuorossani ja totesin sen, että viime hallituskauden toimet eivät olleet sellaisia, että niillä olisi talous saatu kääntymään. Jos ne talousratkaisut, joita silloin tehtiin, olisivat olleet niin hyviä, että meidän taloutemme olisi lähtenyt kasvuun, niin tälläkään hallituskaudella ei olisi enää tarvinnut tehdä niitä leikkauksia. Mutta niitä tarvittiin, ja nyt onneksi näyttää siltä — niin kuin tässä näimme — että talous on hienoisesti kääntynyt kasvuun. Sellaista emme nähneet viime kaudella. Mutta hämmästelen sitä, että sosialidemokraateista esimerkiksi puheenjohtaja arvosteli sitä, että tehdään päätöksiä asiakkaiden tarpeet huomioiden. Minun mielestäni se on hienoa, että lähestytään asioita enempi (Puhemies koputtaa) asiakkaiden näkökulmasta kuin esimerkiksi hallituksen näkökulmasta. (Eero Heinäluoma: Ei hän sitä arvostellut!) — Kyllä.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

14.45 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä se nyt vain on niin, ja se täytyy kokoomuksenkin myöntää, että tässä tehdään arvovalintoja, ja arvovallintana tällä hallituksella on kylmä kyyti köyhille ja kokoomuslainen markkinauskoinen talouspolitiikka. Siitä me nyt lähdemme. Sen seurauksena me olemme tehneet julmia leikkauksia. Viimeksi tänään hallitus esitti ja eduskunnan hallituspuolueet äänestivät kansaneläkkeen indeksin leikkauksesta.

Puhemies! Se, mikä on mielestäni tämän päivän tärkeä asia, minkä edustaja Heinäluoma toi täällä esiin, niin nyt tällä menolla uhkaavat lisäleikkaukset kunnallisvaalien kulman takaa ja hallitus haluaa pimittää kansalta sen, että se joutuu tekemään lisää näitä julmia leikkauksia vasta kunnallisvaalien jälkeen. Sitä ei pidä hyväksyä. Minä haluan, että hallituspuolueet nyt ottavat kantaa tähän asiaan, mikä täällä salissa on tullut ilmi, koska on myös niin, kukaan teistä sitä ei voi kiistää, että valitettavasti sekä (Puhemies koputtaa) Stubb että Orpo kokoomuksesta ovat väläyttelleet lisäleikkauksia keväällä.

14.46 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Kyllä edustaja Viitaselle ja kumppaneille haluaisin sen ilmoittaa, että kun sitä puolivälikehystä tehdään, niin se tullaan tekemään siten, että se on kasvua tukeva, se on investointeja tukeva, se on työllisyyttä tukeva puolivälikehyys, ja ennen kaikkea myöskin saadaan alueellista elinvoimaa tukevia päätöksiä. Se on meidän Suomen elinehto. Suomi on niin laajasti jakautunut maa, että meidän täytyy saada alueita tuettua.

Ja sitten, mitä tulee taas tähän velkaantumiseen, mikä tässä lisäbudjetissa oli ja mitä on kysytty, niin tässähän velkaannutaan lisää 317 miljoonaa, mutta se johtuu pääasiassa siitä, että osinko- ja myyntitulojen jaksotus menee ensi vuodelle, ja näitä osinko- ja myyntituloja olisi tullut lähes 800 miljoonaa. — Elikkä tässä näin.

14.47 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun näin hyvä välitarkistus on tulossa, niin kuvittelisi, että se kannattaisi ottaa ennen kunnallisvaaleja. (Eduskunnasta: Ennen joulua jo!)

Täällä on puhuttu pienistä ja keskisuurista yrityksistä. Varmasti kaikki olemme sitä mieltä, että siellä syntyvät uudet työpaikat, mutta kun on selkeästi osoitettu eduskunnan tietopalvelun numeroin, että tämä hallituksen yrittäjävähennys ei tuo työpaikkoja. Se tuo lisää tuloja kahdelle suurimmalle yrittäjätulodesiilille. (Eduskunnasta: Kyllä!) Mutta todellakin kaikkein pahimmat virheet hallitus tekee nyt talouspolitiikassaan siinä, että antaa pitkäaikaistyöttömyyden kasvaa. Sillä on erittäin pitkä varjo, niin kuin edustaja Filatov sanoi. Se on inhimillinen tragedia, mutta se on myös talouspoliittinen kysymys.

14.48 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihmettelen kyllä suuresti sosialidemokraattien asennetta ja yleensäkin opposition puheita tässä asiassa. Ainoa todellinen tie eteenpäin on todella se, että saamme tähän maahan työpaikkoja lisää. (Välihuutoja vasemmalta) Otatteko te todella sen riskin, että meidän kansantaloutemme rypee syvällä ja sen jälkeen tulevat luottoluokittajien huonot luokitukset? Edustaja Myllerkin aina on kyllä lisäämässä menoja, mutta oletteko te koskaan ajatellut sitä, että voisi joskus pikkuisen panna tuotantoelämän toimintaan? Tänä päivänä vientitakuuta tulee ottaa lisää, koska telakoilla menee hyvin, metalliteollisuus investoi, metsäteollisuus investoi, kaivosalalla tapahtuu, autoteollisuudessa tapahtuu. Te itkette täällä menneen maailman lumia sen tautta, kun teille tuli toistasataatuhatta työtöntä lisää. Mitä te vielä sitten vie-

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

lä sitten haluatte, jos meillä rupeaa korko nousemaan ja jokainen prosentti vie valtion budjetista miljardin pois? Te täällä hymyilette kauniisti, että kyllä kannattaa valtion menoja lisätä. Kyllä julkinen talous pitää panna kuntoon, ja edustaja Heinäluoma (Puhemies koputtaa) tietää meitä paremmin, että se aika on nyt.

14.49 Maria Tolppanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä maassa on tällä hetkellä 360 000 työtöntä, kun siihen luetaan mukaan lomautetut. Valitettavasti en löytänyt sitä, kuinka moni henkilö on tällä hetkellä työvoimapolitiittisessa koulutuksessa. Sen sijaan sen löysin, että avoimia työpaikkoja on 76 000. Eikö tällä hallituksella olisi nytten aika ryhtyä tekemään töitä sen eteen, että näihin 76 000 työpaikkaan löytyisi työntekijä? Nämä Leelian lepotuolit ja kuulustelut kolmen kuukauden välein voisi jättää pois ja aidosti ruveta TEMin osalta tekemään sitä työtä, mikä TEMille kuuluu, eli työn välittämistä.

Mitä tulee taas näihin menneisyyksiin ja tämänhetkisyyksiin, niin tämän hallituksen aikana työvoimapolitiittisen koulutuksen on aloittanut noin 40 000 ihmistä. Se on 10 000 ihmistä vähemmän kuin edellisen hallituksen aikana, 10 000 vähemmän kuin edellisen hallituksen aikana. Nyt olisi syytä kouluttaa ihmisiä (Puhemies koputtaa) tähän 76 000 avoimeen työpaikkaan.

14.50 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Gustafsson ilmoitti, että sosialidemokraatit olivat viime kaudella tukipuolueena, apupuolueena. No, sekin asema heille suotakoon, mutta tulokset olivat todella surkeat. Syntyi ne 113 000 uutta työtöntä, jotka nyt ovat joutumassa sitten pitkäaikaistyöttömiksi. Ne ovat teidän työnne tulosta, joka epäonnistui täydellisesti. Teidän ansiostanne yhteisöveroa alennettiin kyllä historiallisen rajusti. Siitä tuli osinkojuhlat, ja suuri osa meni amerikkalaisille eläkesäätiöille tästä vuodosta. Nyt yrittäjävähennys jää sataprosenttisesti Suomeen. Se vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja on oikeudenmukainen. Myöntäkää nyt tosiasiat, älkääkä väaristelkö niitä. Teidän aikananne jäivät myös kaikki uudistukset toteuttamatta, sote ja työelämän ja yrityspuolen uudistukset, (Puhemies koputtaa) joita nyt tehdään.

14.51 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos täällä jaettaisiin mitalisijoja sillä perusteella, kenen hallituksessa ollessa valtionvelka on eniten lisääntynyt ja työttömien määrä on noussut kaikkein nopeimmin ja murskalukemiin, niin se oli silloin, kun edustaja Kankaanniemi oli ministeri Kankaanniemi. Aivan yliverlainen, kukaan syyllinen täällä ei ole niihin lukemiin kyennyt.

Mutta en halua tätä historiankirjoitusta käydä enempää vaan tulen siihen, että jos te uskotte tähän teidän budjettilinjaanne ja lisäbudjettilinjaanne, niin kyllä kysyn hyvin vilpittömästi, miksi te siirrätte kehysriihen kuntavaalien jälkeiseen aikaan. (Pia Viitanen: Se on hyvä kysymys, miksi kukaan ei vastaa?) Miksi te siirrätte kuntavaalien jälkeiseen aikaan? Ensin te monta kuukautta pyöritätte sitä, ja kukaan ei kerro mitään, ja sitten te salaa Twitter-tilin kautta sanotte, että hupsheijaa, nyt se menikin sinne kuntavaalien jälkeiseen aikaan, toivoen, ettei kukaan lue valtioneuvoston Twitter-tiliä, joka osoittautuu pitävänkin paikkansa. (Jukka Gustafsson: Ettäs kehtaatte!) Te ette (Puhemies koputtaa) itsekään usko tähän.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä seuraavat vastauspuheenvuorot edustajille Andersson, Lindtman ja Kalli ja sen jälkeen puhujalistaan.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

14.53 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehdin jo huolestua tässä, kun kuuntelin edustaja Vähämäen käyttämiä kauniita sanoja siitä, mitä tavoitellaan tässä puoliväliriihessä, koska hallitus on tähänkin asti puhunut siitä, että haluaa edistää yrittäjyyttä, haluaa tukea talouskasvua ja luoda työpaikkoja. Mutta mitkä ovat ne päätökset, mitä te olette tehneet? Kun te olette päättäneet leikata perusturvasta, leikata työttömitä, leikata kansaneläkkeitä, leikata pienituloisilta lapsiperheiltä, koulutuksesta, niin on odotettavissa, että sama linja jatkuu ensi keväänä. Paras osoitus siitä on juuri se, että hallitus päätti siirtää tämän kuntavaalien yli.

Arvoisa puhemies! Jos jokin on vastuutonta taloudenpitoa, niin se on se, että hallitus on antanut pitkäaikaistyöttömyyden kasvaa ja kehittyä niin, että meillä on tällä hetkellä lähes yhtä paljon pitkäaikaistyöttömiä kuin 90-luvun laman aikana. Ja me tiedämme, että työttömyys on pitkittynyt kaikilla koulutusasteilla, (Puhemies koputtaa) suhteellisesti eniten nuorissa ikäluokissa.

14.54 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siitä käänteestä työllisyydessä, josta nyt puhutaan: Edellisen kerran, kun isompi käänne lyhyessä ajassa tapahtui, se tapahtui viime vuoden kesällä edellisen hallituksen talouspolitiikan aikana, kun rakentamismuutos lähti liikkeelle. Se, mitä täällä juhlitaan, on nimenomaan valtiovarainministeri Rinteen budjetin aikana tapahtunut käänne. (Toimi Kankaanniemi: Höpö höpö!)

Arvoisa puhemies! Nyt se suurin ongelma tässä hallituksen talouspolitiikassa on se, että nämä veronkevennykset, joilla asiantuntija-arvioiden mukaan ei ole työllisyysvaikutuksia ja jotka eivät painotu tänne pieni- ja keskituloisiin — edustaja Kalmarinkin kannattaisi lukea ne esitykset (Anne Kalmarin välihuuto) — ovat nyt johtamassa lisäleikkauksiin. Ja kun hallitukselle on käynyt selväksi, että nämä ovat johtamassa lisäleikkauksiin, ja pääministeri on mennyt sanomaan, että vaikeat päätökset ovat ohi, niin nyt kysymys kuuluu: Ovatko hallituspuolueet todella hyväksyneet sen, että kehysriihi siirretään kuntavaalien yli? Oletteko te todella hyväksyneet sen, että (Puhemies koputtaa) kaikki vaikeat päätökset pimitetään kansalaisilta vaalien alla? Edustaja Kalli, oletteko hyväksyneet tämän?

14.55 Timo Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta kahta asiaa kannattaa nyt maltilla pitää mielessä: elämää on kevään ja kehysriihen jälkeen, ja maailma on hyvin herkässä tilanteessa monestakin eri syystä. Sen tähden ei kannata liikaa paisutella, että on tulossa joitain lisäleikkauksia. Ei ainakaan minun tiedossani ole — päinvastoin hallituspuolueet lähtevät siitä, että leikkaukset on tehty. Mutta haluan myös varoittaa siitä, että eihän tuleva kevät mitään mannaa tule tuomaan. Mehän olemme samankaltaisessa tilanteessa, ja hallitus joutuu priorisoimaan ja pohtimaan hyvin tarkkaan, mihinkä se ne ruiskeet kohdistaa, mutta ei sillä mitään valtavan suurta merkitystä ole. Eli me jokainen tulemme huomaamaan, että aika kuluu aika nopeasti ja kehykset ovat kehyksiä, ja sen tähden tätä ennustettavuutta ja luotettavuutta pitää hoitaa niin, että niitä päätöksiä, jotka on tehty, nyt saatetaan loppuun, (Puhemies koputtaa) kun vielä voidaan.

14.56 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa herra puhemies! Tässä nyt ei ole tarve mennä arkeologiaan, mutta viime vaalikaudella todella edettiin aika pitkälle tekemättömyyden kautta. Verotusta kiristettiin, mutta ei pystytty tekemään uudistuksia — mitä nyt meidän eläkeläisten kalastusmaksu taisi poistua. (Tarja Filatov: Ja eläkeuudistus tehtiin!) Mutta nyt on minusta siirrytty todella (Eero Heinäluoma: Se poistui Rajamäen aikana 20 vuotta sitten!)

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

kolmen vuoden jälkeen, jolloin talous pieneni, kakku pieneni, tekemisen aikaan, tekemätömyydestä tekemisen aikaan. Se on erittäin tärkeä asia. Ja se kyllä näkyykin. Tuolla Varsinais-Suomessa meille tuli yhdessä kuukaudessa neljä lähes miljardin arvoista laivatilautusta. Nyt Uudessakaupungissa lähtee liikkeelle yli tuhat työpaikkaa autotehtaalla, Raumalla on erittäin raju veto päällä, Pietarsaassa lähtee iso etanolitehdas liikkeelle, Kemi ja niin edelleen. Suuret investoinnit ovat lähdössä liikkeelle.

Minusta osaltaan se, että Suomessa on tullut vakautta ja tekemisen meininki, luo näkymää tulevaisuuteen. Kilpailukyky sopimus on mainettaan parempi asia, edustaja Heinäluoma, sitä meidän kannattaa tukea. Näin ollen on luotu sellaista ympäristöä, jossa yritykset uskaltavat lähteä liikkeelle, varsinkin kun niitä vielä verotuksella kannustetaan. Minusta tämä on hyvää politiikkaa, mitä hallitus on nyt hyvin määrätietoisesti tehnyt. Jotain joudutaan välillä korjaamaan, koska nopeasti viedään strategista hallitusohjelmaa eteenpäin. Tällä tavalla Suomi nyt vain nousee, ei sille mitään voi, ja talouden luvut tulevat tästä lähiaikoina vain paranemaan, ellei maailmalta tule mitään yllättävää ongelmaa meille.

14.58 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Kiinnitän huomioni tähän mietintöön liitettyyn vastalauseeseen, joka on vihreiden, vasemmistoliiton ja RKP:n tekemä. Totean, että kannatan lämpimästi kiintiöpakolaisjärjestelmän vahvistamista ja myös pakolaiskiintiön kasvattamista. Mutta tässä esityksessä on mielestäni kaksi ongelmaa.

Ensinnäkin lisätalousarvio tällaiselle esitykselle on valitettavasti väärä paikka. Kiintiöpakolaisten valikointi ja koko se prosessi vie todella paljon aikaa. On ihan mahdotonta ajatella, että kiintiöpakolaisia pystytettäisiin enää tästä ikään kuin loppuvuodesta saamaan lisää ja sitä prosessia viemään läpi. Oikeampi paikka olisi täydentävä budjettiesitys tai ylipäänsä valtion talousarvioesitys seuraavalle vuodelle.

Sitten toiseksi tässä ehdotetaan tämän pakolaiskiintiön kasvattamista 750:stä 2 500:aan, mikä on kyllä valtavan suuri hyppäys. Itse uskoisin enemmän maltilliseen kasvattamiseen esimerkiksi siihen 1 050:een, mikä viime vaalikaudella tehtiin, koska jotta kiintiöpakolainen voi ylipäänsä saada sen paikan Suomesta, niin hän tarvitsee kuntapaikan. Kiintiöpakolaiset eivät tule vastaanottokeskuksiin vaan suoraan kuntiin. Meillä tälläkin hetkellä on suuria vaikeuksia löytää kuntapaikkoja pakolaisille, esimerkiksi pakolaisaseman saaneille turvapaikkaa hakeneille.

Tässä esityksessä on hyvä tarkoitus, (Puhemies koputtaa) mutta tämä menettely on epäonnistunut.

15.00 Ville Vähämäki ps: Puhemies! Olen täysin samaa mieltä kuin edustaja Kalli. Yksittäisillä talouspäätöksillä, tai kehyspäätöksilläkään, ei välttämättä voi saada aikaan sellaisia dynaamisia vaikutuksia, mutta enemmänkin on mielestäni vaikutusta sillä, mikä on se yhteiskunnassamme oleva luottamus- ja investointi-ilmasto. Jos täällä vallitsee hyvä näkemys siitä, että meillä on kasvua tulossa, hyvät, vakaat olosuhteet, niin kyllä silloin myöskin lähdetään investoimaan, ja se, jos mikä, lisää kasvua. Näin ollen toistan yhä uudelleen sen, minkä tuossa debatissa sanoin: tämän puolivälikehyksen tuleekin olla kasvua tukeva, investointeja tukeva, työllisyyttä tukeva sekä ottaa huomioon alueelliset elinvoimatekijät.

Haluaisin nostaa vielä muutaman yksittäisen asian tästä lisäbudjetista esille.

Tässähän annetaan maatalouden toimintaedellytyksiin 35 miljoonaa lisäystä. Tämä on mielestäni oikein hyvä tie, ja sitten ennen kaikkea, kun huomaa sen, että myöskin täydentävässä budjettiesityksessä annetaan 10 miljoonaa sellaisille tiloille, jotka ovat tehneet in-

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

vestointeja, niin tämä on osoitus siitä politiikasta, mitä tämä hallitus tekee: antaa sellaisille maataloille, jotka tässä vaikeassa tilanteessa ovat joutuneet taloudellisiin vaikeuksiin, tukea, jotta pystytään pitämään tuotanto vielä.

Sitten vielä, jos ihan lyhyesti katsotaan tätä valtion velanottoa. (Puhemies koputtaa) — Jos sopii, minä tulen vielä ihan lyhyesti...

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Tule jatkamaan puhujapöytästä. (Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle)

Puhemies! Ihan lyhyesti vielä näistä kuluvan vuoden lisäbudjeteista ja velanotoista, mitä näissä on tehty. Tässä kolmannessa lisäbudjetissa otetaan lisävelkaa 316 miljoonaa, ja yhteensä näissä edellisissä, ottaen huomioon tämän viimeisimmän, velkaa on otettu 630 miljoonaa. Tämä on toki iso summa, mutta jos katsoo vaikka edellisen hallituksen tekemiä lisävelanottoja, niin siellä saattoi olla yksittäisiä lisäbudjetteja, missä velkaa otettiin jopa yhdessä lisäbudjetissa tällainen 500—600 miljoonaa. Mutta kuitenkin tässä vielä täytyy huomioda se, että meidän tässä lisäbudjetissa teemme tuottovähennyksen, 758 miljoonaa, mikä tulee tästä, että me jaksotamme näitä valtionomistusten osinko- ja myyntituloja vuosille 2017 ja 2018. Jos nämä myynnit ja osingot olisi tuloutettu valtion budjettiin tänä vuonna, niin itse asiassa nämä tämän vuoden lisäbudjetit olisivat menneet plussalle 128 miljoonaa ja tämä kolmaskin lisäbudjetti olisi mennyt plussan puolelle 440 miljoonaa. Eli opposition sinänsä hyvin esittämään huoleen valtion lisävelkaantumisesta tämän lisäbudjetin osalta: tämä on oikeastaan selitettävissä myynti- ja osinkotulojen jaksotuksella. Tämä tästä. — Kiitos.

15.04 Kari Uotila vas: Arvoisa herra puhemies! Aluksi tästä Twitter-tili-hallituksesta. Kyllähän tätä kysymystä täytyy yhä uudelleen ja uudelleen nyt tästä eteenpäin esittää: mitä on sen takana, että puolivälitarkastelu ja sen mukanaan tuomat kipeät ja poliittisesti vaikeat päätökset siirretään kunnallisvaalien yli? Tämän keskustelun pitää jatkua.

Sitten niihin myönteisiin, pieniin merkkeihin, jotka ovat tervetulleita. Muun muassa Länsi-Suomessa ne ovat tosi tärkeitä, ne nostavat mielialaa, ja niillä on myöskin konkreettista vaikutusta erityisesti alueella, yrityksissä, mutta myöskin valtakunnallisesti. Mutta se kysymys siitä, mikä syy on hallituksen tekemisillä näiden myönteisten merkkien aikaansaamisessa, pitää heittää ilmaan.

Kun puhutaan Uudenkaupungin autotehtaan uudesta mahtavasta näkymästä, niin kuuntelin ja katselin yhtenä aamuna Aamu-tv:stä, kun Uudenkaupungin henkilöstöjohtaja kertoi tästä myönteisestä kehityksestä. Häneltä kysyttiin, mitä tässä on takana. Hän ei maininnut sanaakaan sellaisista asioista kuin että palkkojen korotuksista pitää pidättäytyä, palkkatasoa pitää alentaa, työaika pitää pidentää ja niin edelleen. Hän totesi, että tärkeintä ovat hyvät tuotteet, korkea osaaminen, motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilökunta. Nämä ovat ne tekijät, ja pitkällä tähtäimellä näitä tekijöitä hallitus heikentää esimerkiksi koulutukseen, osaamiseen ja tutkimukseen kohdistuvilla leikkauksillaan.

Mitä tulee sitten tuohon edustaja Räsänen kritiikkiin tätä meidän pakolaishiirien nostamiseksi kohtaan, niin täytyy tietysti myöntää, että tällaisia aikataulullisia haasteita tässä on. Tästä on myöskin toimenpideoite olemassa, eli tämä lisätalousarvion lisäyssiitys ei ole ainoa valtiopäiväteko tämän asian edistämiseksi. Samalla tavalla voidaan tietysti kyseenalaistaa meidän lausumaehdotustamme pitkäaikaistyöttömyyteen puuttumisesta:

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

että mitä nyt enää uudella lisätalousarviolla pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi tässä tilanteessa ehdittäisiin tekemään? Mutta kun hallitus ei ole näihin ongelmiin puuttunut ensimmäisellä lisätalousarviolla, toisella lisätalousarviolla eikä tämän vuoden varsinaisella talousarviolla eikä ensi vuoden talousarviolla eikä ensi vuoden talousarvion täydentämisellä, niin silloin meidän oppositiossa pitää pitää meteliä muun muassa tästä pitkäaikaistyöttömyyden tilanteesta. Se on ehdottomasti suurin ongelma, ja onneksi hallitus sen myöskin tämän lisätalousarvion yleisperusteluissaan tunnustaa: pitkäaikaistyöttömyys jatkaa kasvuaan. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on todella iso ongelma, se aiheuttaa taloudellisia ongelmia, se aiheuttaa inhimillistä hätää, se aiheuttaa syrjäytymistä, se aiheuttaa osaamisperustan heikkenemistä, kasvavia sosiaalipoliittisia kuluja ja niin edelleen. Kuten täällä edustaja Andersson totesi, nuorten pitkäaikaistyöttömyys kasvaa. Mitä se merkitsee ihan jo meidän työvoiman tulevaisuuden kannalta, kun nuoret ihmiset, vaikka ovat koulutettuja, menettävät lopullisesti näköalansa ja kiinnittymisensä työelämään? Se on valtava tappio — se on inhimillisesti valtava murhe, mutta se on myöskin kansantaloudellinen ja työvoimapolitiittinen tappio. Sen vuoksi pitkäaikaistyöttömyyteen on haettava lisätoimia ja hallituksen pitää pitkäaikaistyöttömyyteen puuttua konkreettisoin toimin eikä vain juhlapuheissa.

Tällä perusteella, arvoisa puhemies, esitän, että eduskunta hyväksyy vastalauseeseen 3 liittyvän lausuman, ja luen sen nyt pöytäkirjoihin tässä: "Eduskunta edellyttää, että hallitus lopettaa passiivisen ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvuun johtavan politiikkansa ja tuo eduskunnan käsittelyyn välittömästi lisätalousarvion, johon sisältyvät riittävät lisätoimet työvoimapolitiikan tehostamiseksi ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi."

15.09 Tarja Filatov sd: Arvoisa puhemies! Jatkaisin myös tästä pitkäaikaistyöttömyyden problematiikasta, koska se on sellainen taakka, jota me kannamme pitkään tulevaisuudessa. Se on inhimillistä kärsimystä, mutta se on ennen muuta talouteen vaikuttava asia ja siihen, miten meidän työvoimamme riittää tulevaisuudessa, sitten kun meillä työpaikkoja on syntynyt. Uskon, että jokainen iloitsee jokaisesta työpaikasta, tässä salissa jokainen iloitsee jokaisesta työpaikasta, joka tähän maahan syntyy. Osa niistä on kansainvälisen tilanteen muutosta, osa on sitä muutosta, mitä on tehty edellisellä hallituskaudella, ja osa on varmasti sen vaikutusta, mitä kilpailukyky sopimus tuo tullessansa, koska se on tuonut tiettytyypistä tulevaisuususkkoa.

Mutta kun pitkäaikaistyöttömyyteen ei juurikaan voida vaikuttaa sillä, että tähän maahan syntyy työpaikkoja, vaan siihen vaikutetaan sillä, että autetaan työttömiä ihmisiä työllistymään niihin työpaikkoihin, joita tähän maahan syntyy, niin minun suurin huoleni on se, mitä hallitus tekee tällä pitkään työttömänä olleiden osaamisen turvaamisen puolella.

Jos katsotaan tätä, niin ensinnäkin niiden, jotka ovat töissä, aikuiskoulutustukea on heikennetty. No, se onneksi kilpailukyky sopimuksessa pelastettiin sillä tavalla, että se ei tuhoutunut kokonaan. Mutta sen lisäksi esimerkiksi työvoimapolitiittisen koulutuksen — joka kaikissa valiokunnan kuulemisissa nostetaan asiantuntijoiden toimesta yhdeksi tehokkaimmista työvoimapolitiikan välineistä — volyymia on leikattu siten, että kun meillä ministeri Ihalainen oli postillansa, niin silloin tässä maassa oli 22 000 ihmistä, jotka pääsivät kouluttautumaan työvoimapolitiittisen koulutuksen kautta, nyt alle 10 000. Ja tässä mielestäni meille syntyy sellainen osaamisvaje ja syrjäyttämistyökalu, joka jättää ihmiset sinne pitkään työttömyyteen.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Toinen problematiikka, joka pitkään työttömyyteen liittyy, on se, mitä tapahtuu meidän nuorille. Suomi on ollut pitkään sellainen maa, että meillä ei ole ollut pitkäaikaistyöttömiä nuoria ollenkaan, koska meillä on otettu koppi tuosta joukosta, (Puhemies koputtaa) mutta nyt on käymässä niin, että tuon joukon määrä kasvaa.

15.11 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Nämä maahanmuuttoon liittyvät kustannukset täällä tarkentuvat nyt tammöiseen 800 miljoonaan erityisesti turvapaikanhakijoiden ja sen koko kokonaisuuden osalta, ja täällä esitetään lisäystä 38 miljoonaa vielä tälle vuodelle. Tämä hieman ihmetyttää, kun tämä tilanne on kuitenkin aika paljon muuttunut ja tulijoiden määrä koko ajan vähenee. Jäin tätä ihmettelemään, onko tämä tarve todellinen.

Sitten yksi pieni havainto: Sakkomaksujen korotuksesta oli tarkoitus kerätä melkein 70 miljoonaa, ja nyt se aloite ei ole valiokunnassa edennyt. Niin kuin nyt tämäkin teksti tässä lisätalousarviossa todistaa, niin tämän sakkomaksujen korotuksen taustalla on ollut vain valtion taloudellinen tila. Se on täysin kestämatön perusta sille, että rahasyistä korotetaan rangaistukseen liittyviä maksuja. Toivon, että kun jatkossa tehdään näitä esityksiä, niin huomioitaisiin se, että ei kannata tällaisia lakeja säätää, jotka ovat aivan mahdottomia jo lähtöruudussa.

15.13 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Täällä on käytetty monta hyvää puheenvuoroa pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta ja sen ongelmallisuudesta niin inhimillisestä näkökulmasta kuin myös koko valtiontalouden kestävyuden näkökulmasta.

Tosiaankin pitkäaikaistyöttömyys kasvaa. Myöskin työvoiman ulkopuolella olevien ihmisten määrä kasvaa, ja erityisesti nuorten työttömyysjaksot ovat pidentyneet tässä kulu-
neen vuoden aikana.

Kun tarkastellaan, millä tavalla hallitus sitten vastaa tähän heikkenevään tilanteeseen ja mitkä ne hallituksen toimenpiteet ovat olleet työvoimapolitiikan osalta, niin kyllä se erittäin heikolta näyttää. Palkkatuen resurssit ovat olleet riittämättömällä tasolla koko tämän kauden. Nyt hallitus esittää myöskin järjestöjen mahdollisuuksien rajoittamista, mitä tulee palkkatuen käyttöön. Tiedetään, että TE-keskusten resurssit ovat riittämättömällä tasolla. Ruotsissa on lukumääräisesti yhtä paljon työttömiä kuin Suomessa mutta kuusinkertainen määrä ihmisiä, jotka ovat töissä työvoimahallinnossa.

Hallitus on käytännössä kokonaan lakkauttanut nuorisotakuun. Siitä huolimatta, että edellisellä kaudella ei pystytty nuorisotakuun kautta alentamaan nuorisotyöttömyysastetta kovin merkittävästi, sillä oli merkittävä vaikutus siinä, että nuorten työttömyysjaksot, kuten edustaja Filatov tässä totesi, pysyivät kansainvälisestikin verrattuna erittäin lyhyinä.

Tämän lisäksi hallitus on myös tehnyt merkittäviä leikkauksia työttömien toimeentuloon koskien sekä ansiosidonnaista työttömyysturvaa että työmarkkinatukea. Myös ammatilliseen koulutukseen ja erityisesti aikuiskoulutukseen kohdistuu merkittäviä leikkauksia ensi vuonna, mikä osaltaan tulee vaikeuttamaan aikuisten ammatilliseen koulutukseen pääsyä.

Tästä syystä, arvoisa puhemies, kannatan edustaja Uotilan lausumaehdotusta.

15.15 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Ihan ensin, edustaja Pia Viitanen puheenvuorossaan nosti esille tämän hoitajamitoitusasian, ja minusta on hieno juttu, että tämä

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

hoitajamitoituksen tarkistaminen päätettiin tehdä juurikin näinpäin. Se oli oikea ja hyvä teko, että mitoitusta ei nyt siitä 0,5:stä lähdetä laskemaan.

Mitä tulee turvapaikanhakijoihin, joista tässä äsken mainittiin, todellakin tässä lisätalousarviossa esitetään 38 miljoonaa euroa lisää rahaa. Nämä maahanmuuton kustannukset on arvioitu korkeammiksi kuin aiempiin tavanomaisiin summiin ja määriin katsottuna, ja syy, miksi on näin arvioitu, on se, että vastaanottokeskuksissa on ihmisiä odottamassa päätöksiä, joita ei ole saatu tarpeeksi nopeasti heille tehtyä. Elikkä kyllä sille rahalle varmasti tarvetta on. Kyllä turvapaikanhakijoiden määrä kasvaa, ja meidän täytyy yrittää sitten ratkaista paitsi se, jäävätkö he tänne vai mitä heille tapahtuu, myös se, työllistyvätkö he ja op-pivatko he kieltä ja niin pois päin, elikkä sitä resurssia tulee sinne kohdistaa.

Työpaikkojen luominen on yksi hallituksen kärkihankkeista, ja siinä olemme jo edenneet, ja toivottavasti tilanne vain paranee. Tosin työpaikkoja ei synny taikurinhatusta, vaan myös yritysten ja toimijoiden on luotava niitä työpaikkoja ja yritettävä siltä osin vastata siihen haasteeseen, että työpaikkoja tarvitaan.

15.17 Maria Tolppanen sd: Arvoisa puhemies! Täällä on nyt hehkutettu paljon sitä, kuinka hallitus edesauttaa henkilöyhtiöitä verohelpotuksilla ja tämä sitten puolestaan työllistää ihmisiä. Otetaanpa realiteetti tässä asiassa käteen. Tämän maan yrityksistä 65 prosenttia — siis 65 prosenttia, reilusti yli puolet — on yksinyrittäjien yrityksiä. Niitä on kaikkiaan 160 000 tässä maassa. Heistä laskelmien mukaan todella pienituloisia on liki 20 prosenttia. Jos me otamme pienituloisuuden rajaksi sen, mitä yleisesti käytetään, että tulo on alle 60 prosenttia kaikkien talouksien tuloista per henkilö laskettuna, niin tästä on laskettavissa sellainen asia, että yksinyrittäjä, esimerkiksi kampaaja, kosmetologi, ompelija, mitä täällä nyt on käytetty esimerkkeinä, tienaa alle 24 000 euroa vuodessa. Ja jos henkilöyrittäjä tienaa alle 24 000 euroa vuodessa, sillä rahalla ei voi palkata yhtään ainutta ihmistä — ei, vaikka siihen tulee verohelpotus, joka nyt näiden summien mukaan, mitä meillä on, on vajaa 500 euroa vuodessa per yrittäjä. (Teuvo Hakkarainen: Mites kansanedustajat?) Se ei auta yhtään. — Kansanedustajat eivät ole yrittäjiä. Kansanedustajat ovat luottamushenkilöitä, jotka myöskään eivät saa palkkaa vaan palkkiota. Ihan tiedoksi edustaja Hakkaraisellekin se.

Tämä yrittäjähuojennus, mikä nyt on annettu, koskee niitä henkilöyrittäjiä, jotka tienaa valtaosin kaikkien eniten. Yli 70 prosenttia koko siitä rahasta menee kahdelle eniten tienavalle ryhmälle, ja siellä on annettu yksi luku, joka löytyy papereista, joka on 235 000 euroa vuodessa ansaitseva, jolloinka tuo huojennus on 4 700 euroa. Se on puolet siitä, mitä aika iso osa yrittäjistä tienaa koko vuoden aikana: niillä, jotka ovat osa-aikaisia yrittäjiä mutta yrittäjiksi luokiteltavia, se on nimittäin 11 000. Näillä kipeneillä, tällä verohuojennuksella ei todellakaan auteta yksinyrittäjiä palkkaamaan sitä ensimmäistä työntekijää. Näillä annetaan rahaa niihin taskuihin, joissa sitä rahaa jo entuudestaan on, ja tämä olisi hyvä tiedostaa, jotta tietää, minkälaisia päätöksiä täällä tehdään.

Se, mitä toivon kaikkein eniten, on se, että työvoimahallinto nyt ihan oikeasti ohjattaisiin sille tielle, että sitä kautta etsittäisiin avoimia työpaikkoja, saataisiin työttömät ja avoimet työpaikat kohtaamaan toisiaan. Se on ainoa tapa, millä työttömyyttä saadaan kunnolla laskettua alas, koska ei riitä, että niitä työpaikkoja tulee, jollei niihin ole työntekijöitä ja jos ei niihin paikkoihin ole koulutettua väkeä. Meillä on olemassa työvoimapoliittinen koulutus, jossa pystytään suhteellisen nopeasti kouluttamaan ihmisiä erilaisiin toimiin, esimerkiksi telakoille. Meillä on hyvin tiivistä viiden kuukauden koulutusta, puolen vuoden kou-

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

lutusta, kahdeksan kuukauden koulutusta. Ne pitää vain saada käyntiin. Työttömät ja työ pitää saada kohtaamaan toisensa. Se auttaa tätä maata. Se auttaa tätä maata nousemaan ylös.

15.20 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Valtiontaloudesta sen verran, että nyt kun työttömyyttä hoidetaan — kyllähän tällaisesta osataan puhua, niin kuin Tolppanen tuossa äsken teki — niin jos tätä taloutta ei saada kuntoon, niin ei ole työpaikkoja. Ennen pystyttiin hoitamaan devalvaatiolla sillä tavalla, että pystyttiin julkisellakin puolella tekemään tempputyöllistämistä. Mutta nyt kun ollaan tässä yhteisessä eurossa, globaalissa maailmassa, niin nyt joudutaan toimimaan niitten ehdoilla kyllä hyvin pitkälle, ja siellä jos sitä markkinataloutta ei saada kuntoon, niin se työllistäminenkin loppuu.

Täällä on — edustaja Tolppanen muun muassa sanoi niin — 76 000 avointa työpaikkaa. Todellisuudessa niitä on aika paljon enempi. Työvoimaa haetaan ulkomailta, ja nämä yksityiset firmat, joita esimerkiksi Keski-Suomessa pyörii, hakevat toisista työpaikoista, eivät sieltä työvoimatoimistosta. Hyvin harva sinne menee etsimään sitä työvoimaa — sitä haetaan sieltä, mistä sitä löytyy. Elikkä joku ongelma tässä on, semmoinen, jota ei saa sanoa ääneen, taikka sitä ei osata sanoa ääneen, jompikumpi siinä kuitenkin on. Töitä meillä on vaikka kuinka paljon, se vaan, että pystytäänkö tekemään.

Edustaja Tolppanen tuossa sanoi niistä kansanedustajien palkoista, oli nyt palkka tai mikä hyvänsä. 4 000 euroa jos siitä jää käteen, niin sillä ei pysty työllistämään edes sitä minimipalkkaista työntekijää. Elikkä sen volyymin, kun lähdetään työllistämään todella, on oltava aika hyvä. Silloin täytyy se perusta, niin kuin hallitus on lähtenyt tekemään veroratkaisuja ja muita, saada kuntoon ja... (Puhemies koputtaa) — Aha, kiitos.

15.23 Heli Järvinen vihr: Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu tärkeistä asioista, mutta haluan muistuttaa myös siitä, että maailmassa on tällä hetkellä yli 65 miljoonaa pakolaista — 65 miljoonaa ihmistä, jotka vaeltavat maailmalla etsien uutta kotia — ja meidän on Suomessa pakko kantaa oma vastuumme pakolaisten vastaanottamisesta.

Edelläkävijöitä on, kuten Kanada, joka on vastaanottanut lähes 30 000 syyrialaista sitten marraskuun 2015. Mallia voisi ottaa myös vaikkapa muista Pohjoismaista, kuten Norjasta, joka on korottanut kiintiötään merkittävästi ja jossa kiintiö tänäkin vuonna on yli 3 000. Ruotsi on ilmoittanut nostavansa pakolaiskiintiönsä 5 000:een kahden vuoden sisällä, vaikka Ruotsiin on saapunut moninkertainen määrä turvapaikanhakijoita Suomeen verrattuna.

Tämä on se syy, miksi me vihreät yhdessä vasemmistoliiton ja RKP:n kanssa ehdotamme vastalauseita, jonka mukaan vuoden 2016 kolmannessa lisätalousarviossa varataan määrärahat pakolaiskiintiön nostamiseksi 750:sta 2 500:aan myös meillä Suomessa.

15.24 Tarja Filatov sd: Arvoisa puhemies! Olisin vielä tähän tilastokeskusteluun, jota on käyty siitä, paljonko meillä on työpaikkoja ja paljonko meillä on työttömiä, sanonut sen vanhan totuuden, että jos tilastoa luetaan väärin, niin siitä tulee emävale. Silloin kun puhutaan työpaikoista, kannattaa muistaa, että osa niistä siellä työvoimatoimistossa auki olevista työpaikoista on muutaman päivän työpaikkoja. Ja silloin kun puhutaan työttömien lukumäärästä ja vaikkapa pitkäaikaistyöttömyydestä, kannattaa muistaa, että esimerkiksi Tilastokeskuksen työttömyysluvuista puuttuvat pääosin ne jo luovuttaneet pitkäaikaistyöttömät, ne, jotka eivät enää usko työllistyvänsä.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Mielestäni edustaja Hakkarainen kuvasi itse asiassa aika osuvasti sitä, että työvoimaa kalastellaan myös toisista yrityksistä eikä uskota, että sitä löytyy sieltä työvoimatoimistosta. Jos me kalastelemme toinen toisiltamme työvoimaa, niin se ei kyllä meidän työllisyyttä paranna eikä työttömyyttä helpota. (Teuvo Hakkarainen: Ei!) Silloin olisikin oleellista, että käytettäisiin niitä välineitä, joilla sitä ihmisen tuottavuutta pystyttäisiin nostamaan. Siihen vaikuttavat erilaiset työvoimapolitiittiset toimet ja erityisesti koulutus. Silloin kun ihmisen osaaminen on kohdallansa, hän pystyy työllistymään avoimiin työpaikkoihin. Tämän tuottavuuden hallitus on itse asiassa unohtanut aika pitkälle, puhuttiinpa kilpailukyky sopimuksesta tai muista rakenteellisista toimista, joilla hallitus pyrkii työttömyyttä alentamaan ja työllisyyttä parantamaan. Suomen valtti on tuottavuus ja se, että me teemme paremmin ja fiksummin. Jos me kilpailemme maailmanmarkkinoilla hinnoilla, niin sanonpa vain, että huonosti käy.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 190/2016 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 22/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 190/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi palkkaturvalain, merimiesten palkkaturvalain 7 ja 26 §:n sekä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 196/2016 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 9/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 9/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu asiasta alkaa: edustaja, valiokunnan puheenjohtaja Filatov.

Keskustelu

15.26 Tarja Filatov sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lyhyt esittely siitä, mistä on kysymys. Kyse on kilpailukyky sopimukseen liittyvästä palkkaturvaa koskevasta lainmuutoksesta, ja tämä liittyy näihin kilpailukyky sopimuksen sisälle syntyneisiin selviytymissopimuksiin elikkä siihen tilanteeseen, kun yrityksellä on vaikeuksia maksaa esimerkiksi lomarahoja tai palkkaa ajoissa mutta sillä, että pystytään hieman joustavoittamaan näitä maksupäivämääriä ja muita, pystytään ikään kuin turvaamaan sen yrityksen jatko ja selviytyminen. Tähän mennessä meidän ongelmamme on ollut se, että jos työntekijä ei saa

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

palkkojansa ajoissa ja meillä palkkaturvalainsäädännössä on tiukat aikamääräiset säännöt, milloin palkkaturva voi tulla vastaan, jos työntekijältä sitten loppupeleissä jäävät palkat saamatta, niin tämä on tavallaan ristiriidassa tämän kilpailukyksopimuksen joustavoittamisen tai selviytymissopimusten kanssa.

Oikeastaan nämä lainsäädännön muutokset tarvitaan kahdesta syystä. Ensimmäkin eräpäivän siirtoa koskevien sopimusten ei ole aina katsottu sitovan palkkaturvaviranomaisia, ja tästä on seurannut harmia työntekijälle, joka on halunnut joustaa yrityksen selviytymisen vuoksi mutta sitten huonosti käydessä menettänyt omat palkkasaatavansa kokonaan. Toinen syy on se, että ilman näitä tarvittavia säännösmuutoksia palkkaturvaviranomainen saattaa pitää näitä selviytymissopimuksia osoituksena siitä, että työntekijän olisi pitänyt tietää se, että yrityksellä menee huonosti, ja on ikään kuin keinottelua, että hän siitä huolimatta on jatkanut työnteokoansa tässä yrityksessä, ja tämä on ollut palkkaturvan epäämisen perusteena.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää näitä ehdotuksia tarpeellisina ja kannatettavina, ja valiokunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että jotta voi sitten lopulta saada sen palkkaturvan, niin tarvitaan tiukkoja muoto- ja määräaikaivaatimuksia. Sinänsä voidaan sopia varsin ikään kuin joustavasti tai vapaamuotoisesti siitä, mitä tapahtuu, mutta tuo sopimus pitää tehdä kirjallisesti ja tiettyyn aikaan mennessä, jotta se on sitten todennettavissa, kun katsotaan, onko työntekijällä oikeutta palkkaturvaan vai ei.

Tämän vuoksi valiokunta korostaa sitä, että näistä palkkaturvan sekä hakemiseen että myöntämiseen liittyvistä vaatimuksista ja niistä muodoista, joilla sopimukset työnantajan ja työntekijän välillä pitää tehdä, pitää tiedottaa tehokkaasti sekä työnantajille että työntekijöille, jotta tulevaisuudessa vältetään sellaiset tilanteet, että palkkaturva jäisi työntekijältä muutoseikkojen vuoksi saamatta.

Valiokunta selkiytti lakia Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Yksityiskohtaisissa perusteluissa valiokunta toteaa, että Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain muutosehdotuksen johtolauseessa ja sääntömuutosehdotuksessa on jäänyt ottamatta huomioon, että mainitun lain 6 §:ään on lailla lisätty uusi 17 kohta, ja tämä aiheuttaa muutostarpeen sekä tämän lain johtolauseeseen että muutamaan muuhun kohtaan. Nämä muutokset valiokunta tähän teki, mutta muuten tämä on hyväksytty yksimielisesti valiokunnassa kilpailukyksopimuksen edellyttämässä muodossa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 196/2016 vp sisältyvien 1.-3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain 137 ja 143 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 139/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 21/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Keskustelu

15.31 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Tämä käsiteltävänä oleva lakimuutos arvonlisäverolain muuttamisesta on saanut laajaa kiitosta yrittäjäjärjestöiltä, eikä minun käsittääkseni oppositiokaan ole löytänyt siitä ainakaan valiokuntakäsittelyn aikana mitään isompaa huomautettavaa. Hallituksen esitys ja nyt tämä voimaan tuleva laki mahdollistavat pienimmissä eli enintään 500 000 euron tilikausittaista liikevaihtoa tekevissä yrityksissä arvonlisäveron maksuperusteisen tilityksen. Tämä helpottaa näiden pienimpien yritysten kassanhallintaa ja vähentää merkittävästi myös niiden käyttöpääoman tarvetta. Mielestäni se parantaa merkittävästi pienimpien yritysten jatkumahdollisuuksia ja saattaa myös helpottaa uusien yritysten perustamista.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunta on kuitenkin tehnyt tähän sisällöltään erittäin hyvään lakiuudistukseen pari pientä teknistä korjausta. Yksi näistä koskee 137 §:ää, jota on valiokuntakäsittelyn aikana täsmennetty siten, että maksuperusteista arvonlisäveron tilitystä voi hyödyntää myös yrittäjä, joka ei ole velvoitettu laatimaan kirjanpitolain mukaista tilinpäätöstä. Tämä lienee ollut myös hallituksen tarkoitus, mutta pykälää on nyt siis valiokuntakäsittelyssä selkeytetty siten, että tulkinnanvaraa ei jää. Vastaavasti tällaisella liikkeenharjoittajalla on 143 §:n teknisen korjauksen jälkeen mahdollisuus kohdistaa vähennys sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu.

Arvoisa puhemies! Nämä pienet tekniset muutokset sisältävä lakiesitys on erittäin kannatettava, ja kiitän hallitusta tämän asian tuomisesta eduskuntaan.

15.33 **Kari Uotila vas:** Arvoisa puhemies! Edustaja Savio esitteli hyvin tämän lakimuutoksen, ja haluan käyttää tämän puheenvuoron vain sen vuoksi, että jos hallitus tekee ja tuo järkeviä yrittäjyyttä, työllisyyttä parantavia ehdotuksia eduskunnan käsittelyyn ja ne käsitellään valtiovarainvaliokunnassa, sen verojaostossa, niin ne saavat kannatusta ja ne voidaan näin laajan yksimielisyyden vallitessa viedä eteenpäin. Hyvät esitykset ovat tervetulleita tästä eteenpäinkin.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 139/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 138/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 138/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion talousarviosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 165/2016 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 19/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 165/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Maahanmuuttovirastosta annetun lain 2 §:n ja kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 9 ja 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 131/2016 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 21/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 131/2016 vp sisältyvät 1.-2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain ja maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 194/2016 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 15/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 194/2016 vp sisältyvät 1.-2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

16. Hallituksen esitys eduskunnalle nuorisolaiksi

Hallituksen esitys HE 111/2016 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 12/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 111/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

17. Lakialoite laiksi asunto-osakeyhtiölain 6 luvun 37 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 105/2016 vp Mari-Leena Talvitie kok ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Keskustelu

15.36 Mari-Leena Talvitie kok (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä lähetekeskustelussa oleva lakialoite asunto-osakeyhtiölain 6 luvun 37 §:n muuttamisesta lähtee tarpeesta mahdollistaa ja selkeyttää asunto-osakeyhtiöiden sujuvampaa päätöksentekoa. Toteutuessaan se uudistaisi vanhaa asutokantaamme vastaamaan paremmin muun muassa liikuntaesteisille, senioreille ja lapsiperheille merkityksellisiä asioita, kuten esteettömyyttä, ja samalla se vauhdittaisi yhden merkittävän kansallisomaisuutemme eli kiinteistökannan kehitystä.

Teimme tästä aiheesta eli purkavan lisärakentamisen ja täydennysrakentamisen mahdollistamisesta yhdessä kollegojen, Sarkkisen, Tuppuraisen, Vehkaperän ja Vähämäen, kanssa kirjallisen kysymyksen, johon saimme ministeri Lindströmiltä hyvin myönteisen vastauksen. Oikeusministeri oli vastauksessaan samoilla linjoilla ja totesi, että tulevaisuudessa purkavaa lisärakentamista koskevan määränemmistöpäätöksen salliminen olisi tarpeen vanhan kiinteistökannan kehittämiseksi yhteiskunnan kehitystä vastaavasti.

Omalta osaltani tämä on tullut vastaan toimiessani Oulun kaupunginhallituksen puheenjohtajana, ja kun edistimme nimenomaan sitä kiinteistökannan kehittymistä sekä kaupunkikeskustassa että kaupunkikeskustan ulkopuolella, niin kohtasi ja kuuli tarpeita tämänkaltaiselle asunto-osakeyhtiölain muutokselle.

Mistä on siis kyse? Ensinnäkin kokonaiskuvasta muutama sana.

Asutokantamme muodostaa 1,3 miljoonaa rakennusta ja 2,9 miljoonaa asuntoa. Rakennuksista 7 prosenttia ja asunnoista 40 prosenttia on asunto-osakeyhtiöissä. Merkittävä osuus suomalaisten asunnoista sijaitsee siis rakennuksissa, jotka ovat asunto-osakeyhtiön omistamia. Asunto-osakeyhtiöiden osakkaiden asemaa sääntelevä asunto-osakeyhtiölaki on pääosin hyvin ajan tasalla ja siinä tunnistetaan asumiseen liittyvät kysymykset. Siinä ei kuitenkaan tunnisteta riittävällä tavalla purkavan tai täydentävän lisärakentamisen mahdollistavaa sujuvaa päätöksentekoa. Oikeusministeriö on myös syksyn aikana teettänyt tästä asiasta VTT:n raportin. Hallitusohjelmaan kirjatun mukaisesti tarkoitus on muun muassa sujuvoittaa päätöksentekoa asunto-osakeyhtiöissä peruskorjaus-, esteettömyys- ja täydennysrakentamisessa. Kaikki nämä tavoitteet ovat kannatettavia ja perusteltuja. Useiden kaupunkikeskusten kehittämistä edistäviä hankkeita hidastavat nimenomaan tähän purkavaan lisärakentamiseen kohdistuvat asunto-osakeyhtiölain vaatimukset.

Mikä näissä hankkeissa on sitten muodostunut ongelmaksi tai hidasteeksi? Se, että asunto-osakeyhtiölaissa yhtiön purkamiseen vaaditaan yhtiökokouksen yksimielisen päätöksen lisäksi jokaisen osakkaan suostumus. Yhtiön purkaminen tulee kysymykseen esimerkiksi silloin, kun rakennus on niin huonossa kunnossa, ettei sitä ole kokonaistaloudellisesti kannattavaa korjata, ja ainoa jäljelle jäävä järkevä vaihtoehto on rakentaa uusi rakennus tai myydä rakennusoikeus.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Uskon, että olemme yhtä mieltä tässä salissa siitä, että on tärkeää sujuvoittaa ja selkeyttää asunto-osakeyhtiöiden päätöksentekoa. Ratkaisuna tähän aloitteessa esitetään siirtymistä asunto-osakeyhtiöiden päätöksenteossa enemmistö päätös menettelyyn. Aloite lähtee siitä, että purkavan lisärakentamisen tilanteessa 9 yhtiökokouksessa annetusta 10 äänestä riittäisi. Vaatimuksesta jokaisen osakkaan suostumukseen siis luovuttaisiin.

On selvää, että lakiuudistuksessa on turvattava jokaisen osakkaan oikeusasema ja -suoja. Tähän yhdeksi keinoksi ehdotamme, että painavien syiden vallitessa osakeyhtiölain lunastusvelvollisuutta ja -oikeutta vastaavaa mekanismia voitaisiin käyttää. Sen tarkoituksena olisi siis taata, että näiden painavien syiden vallitessa asunto-osakeyhtiön asunnon tai muun huoneiston omistajalla olisi mahdollisuus saada korvaava asunto tai asunnon hinnan mukainen summa. Tällöin voitaisiin edistää rakentamista mutta toisaalta huolehtia vähemmistöön jääneiden osakkeenomistajien oikeusturvasta.

Siirtymällä edellä kuvattuun enemmistö päätös menettelyyn ja säätämällä lunastusvelvollisuus vähemmistöön jääneille osakkaille turvattaisiin nykyistä paremmin sekä enemmistön että vähemmistön oikeusturva, ja samalla myös kiinteistökantamme kehitys vastaisi paremmin asumis- ja palvelutarpeita. Jos osakeyhtiölakia ei pysty suoraan soveltamaan, on kuitenkin tärkeää, että näiden painavien syiden vallitessa säädetään jonkinlainen lunastusvelvollisuus tai -oikeus asunto-osakeyhtiöille.

Arvoisa puhemies! Tilastokeskuksen mukaan yli 200 000 asuntoa sijaitsee kerrostaloissa, jotka ovat 40—50 vuotta sitten rakennettuja, ja yli 180 000 asuntoa sijaitsee kerrostaloissa, jotka ovat 50—60 vuotta sitten rakennettuja. Vertailun vuoksi 10—20 vuotta sitten rakennetuissa kerrostaloissa on noin 80 000 asuntoa, ja 20—30 vuotta sitten rakennetuissa on alle 60 000 asuntoa. Kiinteistökantamme siis erityisesti kerrostaloissa on mitä enenevässä määrin sen ikäistä, että on ajankohtaista tehdä muun muassa isoja putkiremontteja tai rakentaa hissejä. Nimittäin kerrostaloistamme, erityisesti kaksi- ja kolmekerroksisista asuintaloista, edelleen noin puolet on hissittömiä. Jos kunnossapitoa ei ole hoidettu ajallaan ja tarpeen mukaan, edessä on todella mittavat peruskorjaukset. Tästä johtuen useiden vanhojen rakennusten osalta on kokonaistaloudellisempaa, niin laadun, asumistarpeiden kuin esteettömyyden kannalta järkevämpää, rakentaa uusi.

Arvoisa puhemies! Kun halutaan kaavamuutosta, voi edessä ollakin tilanne, jossa yksi tai kaksi osakkeenomistajaa voi estää purkavan lisärakentamisen. Pahimmassa tapauksessa he käyttävät lainsuojaa hyväkseen ja maksimoivat oman asunnon arvon niiden osakkaiden kustannuksella, jotka haluavat kaavamuutosta eteenpäin. Kaavamuutosta voi siis yhtä lailla vastustaa osakas, joka ei itse asu taloyhtiössä. Esimerkiksi jos kyseessä on sijoitus-asunto, saattavat vuokratulot korjausrakentamisen ajaksi katketa, ja tämä nähdään esteenä rakennuksen kehittämiseksi. Pitäisi kuitenkin kyetä lainsäädännön turvin katsomaan hie-man pidemmälle ja huomaamaan se, mitä lisärakentaminen tuo. Asumisviihtyisyys voi parantua, tiloista tulee esteettömiä, sekä asukkaiden että myös sijoittajien omaisuuden arvonnousee, ja rakennuskanta kehittyy.

On täysin ymmärrettävää, että kun on kyse ihmisen kodista, niin rakennukseen liittyy vahvoja tunteita, muistoja ja hyvin monenlaisia kiinnostuksia. Purkavaa lisärakentamista tai täydennysrakentamista ei saa nähdä pelkästään kylmänä prosessina ja nykyisen rakennuksen muistojen sivuuttajana. Oleellista on antaa muistoille sijaa, vaalia niitä ja keskustella niistä, järjestää vaikka yhteisöllisiä kohtaamisia tai pihatapahtumia tämän prosessin aikana. Ennen kaikkea on tärkeää, että hankkeessa on osaava ja luotettava isännöitsijä ja rakennuttaja, joka on sitoutunut prosessiin. Yhdessä taloyhtiön hallituksen kanssa he huolehti-

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

vat, että tieto on kaikkien osapuolten saatavilla ja ihmiset pystyvät vaikuttamaan prosessin kulkuun, ja näin ollen välttämään turhilta väärinymmärryksiltä.

Arvoisa puhemies! Purkava lisärakentaminen on mahdollisuus tiivistää yhdyskuntarakennetta, vauhdittaa kiinteistökannan kehittymistä ja lisätä asuntotuotantoa. Yhdyskuntarakenteen tiivistämisellä on positiivisia vaikutuksia muun muassa työ- ja asuntomarkkinoiden toimivuuteen sekä yleisemmin tuottavuuden ja kilpailukyvyn kehitykseen. Olisi ekologisesti järkevää ohjata asuntotuotantoa yhdyskuntarakenteen sisään, jotta nykyistä infraa voitaisiin hyödyntää mahdollisimman pitkälle ja välttää mittavat lisäinvestoinnit. Purkava lisärakentaminen on myös keino kehittää alueita kokonaisvaltaisemmin ja estää ikääntyneiden lähiöiden rapistuminen.

Kun tätä asiaa lähdetään valmistelemaan, on hyvä viitoittaa, miten jokaisen osakkaan oikeussuoja voidaan turvata samalla toteuttaen aloitteen mukainen määräenemmistö. On myös tärkeää käydä läpi mahdolliset veroseuraamukset ja muut seuraukset, esimerkkitilanteena uudisrakennetun asunnon myynti, jos se esimerkiksi tapahtuu alle kahden vuoden sisään: tulkitseeko verottaja sen uutena vai vanhana asuntona.

Toivottavasti tämä lakialoite ja sen tuki eli 105 kansanedustajan allekirjoitukset osaltaan vauhdittavat asunto-osakeyhtiölakimuutoksen valmistelua. — Kiitos.

15.46 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Talvitien asunto-osakeyhtiölain muutosehdotus on kannatettava, ja ainakin itse näen, että jos aloitteen on allekirjoittanut 105 kansanedustajaa, niin sillä pitäisi olla sama asema kuin kansalaisaloitteella, koska kansanedustajat edustavat kansaa.

Oma asiani koskee asunto-osakeyhtiölain 34 §:ää, joka koskee yhtiöjärjestyksen muuttamista, ja minun mielestäni, jos, kuten toivon, tämä valiokunta alkaa käsittelemään tätä asiaa, sen pitäisi ottaa myös tämä 34 § huomioon, koska se sisältää samankaltaisia ongelmia, joita nyt yritän sitten hieman selventää.

Asunto-osakeyhtiössä ja varmasti myös monessa muussa 60-luvulla rakennetussa yhtiössä yhtiöjärjestyksen vastikepykälään on sisällytetty varsinaisten pinta-alaneliömetriperusteisten perittävien vastikkeiden lisäksi jäljempänä olevissa kappaleissa lämpimästä vedestä perittävä eri korvaus huoneistossa asuvien henkilöiden lukumäärän mukaan. Varsinaisen yhtiövastikkeen vahvistaa yhtiökokous, ja vesimaksun suuruuden määrää hallitus. Nyt on kuitenkin tuolloin käytettyjen malliyhtiöjärjestysten mukaan kirjattu onnettomasti myöhempään pykälään, jolla kyseisen vastikepykälän muutokseen vaaditaan kaikkien osakkeenomistajien suostumusta, eikä näin ollen vedenkulutusta voida lähteä perimään huoneistoon asennettujen vesimittareiden kulutuslukemien perusteella, vaikka rakennuslupaviranomaiset edellyttävät huoneistokohtaisten vesimittareiden asentamista linjasaneerauksen yhteydessä.

Nykyisen asunto-osakeyhtiölain 34 §:n mukaan yhtiöjärjestyksen muuttamisesta päättää yhtiökokous. Päätös on tehtävä 27 §:ssä tarkoitettulla määräenemmistöllä. Yhtiökokous voi kuitenkin päättää yhtiöjärjestyksen vastikeperusteen muuttamisesta 26 §:ssä tarkoitettulla enemmistöllä, jos yhtiöjärjestyksen vastikeperustetta muutetaan siten, että vastikkeen perusteeksi otetaan muun perusteen tilalle luotettavasti mitattavissa oleva veden todellinen kulutus. Seuraavassa kappaleessa todetaan, että tarkoitettuun muutokseen voidaan myös varautua yhtiöjärjestyksen muutoksella.

Kyseessä oli vuonna 2009 hyvää tarkoittava uudistus asunto-osakeyhtiölakiin, jonka sisältämää muutosta yhtiöjärjestykseen ei kuitenkaan ole tehtävissä 1960-luvulla laadittuun

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

yhtiöjärjestykseen, jossa kyseiseen päätökseen vaaditaan kaikkien osakkeenomistajien suostumus. Tämän pykälän osalta lainsäädäntö asettaa asunto-osakeyhtiöt eriarvoiseen asemaan keskenään. Lain kirjoitetusta tekstistä voisi lukea, että tällä säädöksellä ohitetaan yhtiöjärjestyksen tiukempi määräys, kun on kyseessä todelliseen vedenkulutukseen perustuva osakkaan laskutus, maksaahan jokainen osakas huoneistokohtaisen sähkömittarin kulutuslukeman perusteella oman sähkönkulutuksensa.

Korjausrakentamisen energiamääräysten mukaisesti rakennuslupaviranomaiset edellyttävät linjasaneerauksen yhteydessä huoneistokohtaisten vesimittareiden asentamista. Tämän määräyksen, samoin kuin asunto-osakeyhtiölainkin, tarkoituksena on tehokkaasti vähentää vedenkulutusta, kun laskutuksessa siirrytään vesimaksun perintään mitatun kulutuksen perusteella osakkailta. Samoin on huomioitava se, että yhdenkään osakkaan ei tarvitse maksaa yhdenkään ulkopuolisen vedenkulutusta, mikäli oma vedenkulutus on pienempi, vaan maksaa ainoastaan sen, mitä on itse kuluttanut.

On tärkeää, että vedenkulutus voidaan laskuttaa osakkailta mitattujen kulutuslukemien mukaan. Tämä edellyttäisi yhtiöjärjestyksen muutosta, johon tarvitsemme nyt voimassa olevan asunto-osakeyhtiölain mukaan kaikkien osakkeenomistajien suostumuksen. Laki pitäisi säätää sellaiseksi, että laki syrjäyttää yhtiöjärjestyksen tiukemman määräyksen tämän kohdan osalta.

Luin tämän suoraan erään asunto-osakeyhtiön hallituksen puheenjohtajan minulle lähettämästä kirjeestä, ja minulla on syytä olettaa, että tämä kirje pitää paikkansa. Eli minä luovutan edustaja Talvitielle, joka on tehnyt hyvän lakialoitteen, tämän paperin, ja minä toivon, kun te käsittelette sitten valiokunnassa tätä, että tämä esitys otetaan soveltuvin osin huomioon, koska kyse on aika pitkälle samasta, niin sanotusta teknisestä muutoksesta lakiin.

15.51 Eero Lehti kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Talvitie on tehnyt harvinaisen hyvää työtä, kuvannut suuren osan niistä ongelmista, joita nykyinen asunto-osakeyhtiön käytännön työ kohtaa. Ennen kaikkea se, että tietyissä tilanteissa vaaditaan yksimielisyyttä, jättää yhdelle osakkaalle merkittävän, sanoisinko, esto-oikeuden, joka sitten käytännössä joudutaan maksamaan tavalla tai toisella, jos halutaan edetä. Sama koskee parvekelasituksia, kaapelitelevisioyhtiön ohjelmapalveluiden siirtämistä huoneistoihin et cetera et cetera. Käytännössä näitä ongelmia on paljon, ja pahimmat syntyvät usein silloin, kun rakennus joudutaan purkamaan, oli syynä se, että asemakaava on vanhentunut, tai esimerkiksi homevauriot yhtiön huoneistoissa. Minun mielestäni tämä laki on kaiken kaikkiaan uusittava, jotta oltaisiin järkevässä tilanteessa. Silloin esimerkiksi käyvät aika hyvin osakeyhtiölain periaatteet, jotka ovat osoittautuneet varsin käyttökelpoisiksi. — Kiitos.

15.52 Kari Uotila vas: Arvoisa puhemies! Edustaja Talvitie esitteli erittäin hyvin tämän lakialoitteen ja sen perusteet, ja oikeastaan jo sen takia, että on 105 nimeä, ja sen takia, että tässä ovat taustalla oululaiset kansanedustajat, haluan tätä kannattaa lämpimästi, koska Oulu on ollut esimerkkinä, maankäytön ja rakentamisen ja tehokkaan maapolitiikan mallina, muillekin suuremmille kaupungeille tässä maassa.

Mutta se on todellakin näin, että vaikka talojen ikä ei sinällään välttämättä ole ongelma tässä — Töölössä on paljon komeita kerrostaloja, jotka ovat hyvässä kunnossa — niin se on ongelma, että meillä on huonosti rakennettuja ja huonossa kunnossa olevia taloyhtiöitä, taloja. Niiden uudistaminen ja samalla vaikkapa lisärakennusoikeuden saaminen ja sitten

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

sen lisärakennusoikeuden turvin esteettömyyden edistäminen, hissien rakentaminen, peruskorjauksen tekeminen ja niin edelleen on todella, todella kannatettavaa.

Monta kertaahan asukkaat pelkäävät niitä remonteja: kun iso peruskorjaus tulee vanhempaan kerrostaloon, niin se saattaa merkitä kymmenientuhansien eurojen asutuskohdasta kustannusta, ja pienituloisemmat ihmiset, yleensä ikääntyneet ihmiset, ovat pulassa näiden kustannusten takia. Senkin vuoksi se vaihtoehto, että asiallisesti pystyttäisiin miettimään kokonaan purkamista, uuden rakentamista, rakennusoikeuden lisäämistä ja sillä tavalla myös yhdyskuntarakenteen tiivistämistä, olisi sekä taloudellisesti että kokonaisuuden kannalta ihan järkevää. Ja siinä mielessä, kun tässä kuitenkin on tämä yhdeksän kymmenesosaa, siinä kuitenkin se vähemmistönsuojakin sillä tavalla tulee turvattua.

15.54 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Talvitien ynnä lukuisien muiden edustajien, yli 100 edustajan, laatima ja allekirjoittama lakialoite asunto-osakeyhtiölain muuttamiseksi keskittyy asiaan, joka on kansallisvarallisuutemme tärkeän osan eli asutokannan kehittämisen kannalta merkittävä, ja näinhän täällä ovat edellisetkin puhujat todenneet. Olen myös itse allekirjoittanut tämän hyvän lakialoitteen.

Lakialoitteella pyritään saamaan muutos nykyiseen lainsäädäntöön, jossa yhtiön purkamiseen vaaditaan asunto-osakeyhtiössä yksimielinen päätös. Tällä lakiesityksellä siirryttäisiin osakeyhtiölain mukaiseen määräenemmistöpäätösmenettelyyn ja parannettaisiin siten kiinteistökannan kehitysmahdollisuuksia. Lakiesityksellä turvattaisiin toisaalta myös vähemmistöön jäävien osakkaiden oikeudet osakkeiden lunastusvelvollisuudesta säättämällä.

Arvoisa puhemies! Kuten tässä keskustelussa nyt on jo käynyt ilmi, niin monien vanhojen taloyhtiöiden korjausvelka on noussut suureksi eikä yksittäisten remonttien tekeminen ole kaikilta osin aina järkevää verrattuna siihen, että purettaisiin vanha rakennus ja rakennettaisiin kokonaan uusi tilalle. Kuten edustaja Talvitie esittelypuheenvuorossaan totesi, niin asumiseen liittyy paljon henkilökohtaisia tunteita ja muistoja, mikä on tietysti täysin ymmärrettävää, ja se toisinaan hidastaa tätä purkamista tai kokonaan estää sen, koska pieni määrä yhtiön osakkeenomistajista ei purkamista halua, mutta tästä huolimatta myös 90 prosentin määräenemmistön tahto on erittäin huomionarvoinen asia. Valitettavasti se ei nyky-lainsäädännön voimassa ollessa toteudu. Tämä lakiuudistus onkin erittäin kannatettava. Toivon sille asiallista valiokuntakäsittelyä. Onhan sen tosiaan allekirjoittanut yli 100 kansanedustajaa.

15.56 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Kiitos edustajille kannatuksesta, ja otetaan kiinni tästä edustaja Eestilän tuomasta asiasta, joka liittyy toki tähän asiaan mutta on hieman erilainen, liittyen myöskin tuohon asunto-osakeyhtiölain päätöksentekoon. Mitä asioita pystyttäisiin edistämään sillä, että yksimielisyys ja jokaisen osakkaan suostumus voisi siirtyä tähän määräenemmistöpäätökseen, sen varmaan valiokunta sitten tulee arvioimaan.

Lyhyesti vielä tästä asunto-osakeyhtiön hallintoon liittyvästä: Purkava lisärakentaminen on todellakin haastava hanke, jos ajatellaan, että yleensä tällainen asunto-osakeyhtiön hallinto on niin sanottua maallikkohallintoa ja se tarvitsee niitä ulkopuolisia asiantuntijoita hyvin aikaisessa vaiheessa. Tietenkin tällainen on taloudellisesti kannattava hanke erityisesti silloin kun rakennusoikeuden lisäys on mahdollisimman suuri — jos siis taloyhtiö päättyy siihen, että rakennus puretaan. Mutta sitten tietenkin rakennusoikeuden lisäys

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

edellyttää aina sen asemakaavamuutoksen, ja näin ollen siitä tulee myöskin kunnallisen päätöksenteon myötä sidosryhmiä koskeva ja julkinen hanke, eli prosessi kestää väistämättä vuosia. Mutta tässä voi nähdä, että isännöitsijöiden erikoistuminen tähän asiaan voisi tuoda myöskin uusia liiketoimintamahdollisuuksia, jos meillä tulevaisuudessa osa isännöitsijätoimistoista kokisi, että he haluaisivat erikoistua tähän purkavaan lisärakentamiseen ja pystyisivät näin ollen tukemaan asunto-osaakeyhtiöiden hallituksia tässä rakennuttaja- ja kaavaprosessissa.

Toivottavasti tämä lakialoite saa mahdollisimman nopeasti sille kuuluvan käsittelyn ja oikeusministeriö aloittaa valmistelutyön.

15.58 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Minäkin haluan kiittää edustaja Talvitietä tämän lakialoitteen valmistelusta ja myös siitä, että olette jaksanut kerätä tälle hyvin vaikuttavan kannattajajoukon. Tässä tartutaan ehkä kohtuullisen pieneen mutta kuitenkin tärkeään asiaan asuntopolitiikassa: siihen, että pystytään joustavoittamaan ja tuomaan mahdollisuuksia lisää myös purkaa tätä vanhaa rakennuskantaa. Toivon todella, että tämä aloite etenisi niin, että se saisi valiokunnassa asianmukaisen käsittelyn, ja etenisi myös lainsäädännöksi.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.

18. Lakialoite laiksi rikoslain 20 luvun 8 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 86/2016 vp Päivi Räsänen kd ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 18. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Keskustelu

15.59 Päivi Räsänen kd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä lakialoitteessa esitetään seksuaalipalvelujen ostamisen kieltoa pohjoismaisen mallin mukaisesti.

Hallitushan esitti jo vuonna 2005, että seksuaalipalvelujen ostaminen olisi yleisesti rangaistavaa. Perustuslakivaliokunta kuitenkin päätyi sitten rajaamaan rangaistavuuden seksuaalipalvelujen ostamiseen ihmiskaupan ja parituksen uhreilta. Tämä valinta on valitettavasti osoittautunut epäonnistuneeksi. Poliisin velvoitteeksihan tuli osoittaa, että seksipalvelujen ostaja on tietoisesti ostanut palveluja parituksen tai ihmiskaupan uhrilta. Todellakin liikutaan hetteiköllä, kun oikeuslaitos joutuu arvioimaan, mitä kunkin asiakkaan olisi pitänyt voida ymmärtää tätä ostopäätöstä tehdessään.

Lainsäädäntö ei tällä hetkellä anna riittävästi suojaa ihmiskaupan ja parituksen uhreille. Edelleen laki mahdollistaa kätkemään prostituution taustalla olevan rikollisen toiminnan ja antamaan kuvan vapaaehtoisesta toiminnasta. Tämän aloitteen mukainen lainsäädäntö antaisi nykyistä tehokkaammat ja selkeämmät keinot puuttua rikolliseen toimintaan sekä seksikauppaa ylläpitävään kysyntään.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Ruotsin mallin mukaista lainsäädäntöä on suositeltu jo vuonna 2013 tehdyssä oikeusministeriön selvityksessä, ja pohjoismaisesta vertailusta voi päätellä, että poliisin resurssit kohdistettaisiin lakimuutoksen jälkeenkin todennäköisesti vakavampien seksuaalirikosten selvittelyyn, joka olisi aiempaa helpompaa selkeämmän lainsäädännön vuoksi.

Ruotsissa katuprostituution määrän arvioitiin puolittuneen kiellon voimaantulon jälkeen mutta myös prostituution kokonaismäärän arvioitiin vähentyneen. Seksikauppa ei kiellon voimaan tultua ole painunut maan alle, kuten esimerkiksi Suomessa käydyssä keskustelussa usein varoitellaan käyvän, jos ostokiello asetettaisiin, vaan kyllä se toiminta on aidosti myös vähentynyt. Samoin Norjassa arvioidaan markkinoiden pienentyneen lain ansiosta jopa 40—65 prosenttia.

Ihmiskauppaan puuttuminen näyttää Suomessa olevan erityisen haasteellista juuri prostituutiossa. Uhrien haavoittuvuus ja riippuvainen asema ovat seksikaupassa tavallisia. Seksikauppa on vahvasti sukupuolittunutta, ja se on yksi naisiin kohdistuvan väkivallan ilmentymä. Kiinnittämällä huomio seksin ostajiin voisimme tehokkaammin ehkäistä ihmiskauppaa ja siihen liittyvää seksuaalista hyväksikäyttöä. Tämän vuoksi tarvitsemme nykyistä selkeämpää lainsäädäntöä ja vahvempia keinoja puuttua näihin ongelmiin.

16.02 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! En pidä lakiesitystä toivottavana. Siihen on useita perusteita, jotka minä haluan esittää paitsi kielteisen kannan seksin oston kriminalisointiin ottaneen Vasemmistoliiton kansanedustajana, myös seksityöaktivistina, väitöskirjani Suomessa tapahtuvasta seksityöstä tehneenä sosiologina ja Pro-tukipisteen hallituksen puheenjohtajana. Olen siis viimeisen 20 vuoden aikana aktiivisesti, toistuvasti, lähes viikoittain ollut tekemisissä seksikaupan kanssa, tavalla tai toisella.

Esitys, joka meillä tänään on käsittelyssä, perustuu ketjupäätelmään, jonka mukaan ensinnäkin seksin oston kriminalisointi vähentäisi seksikauppaa yleensä ja toiseksi ihmiskaupan osuus seksikaupasta olisi sillä tavoin vakio, että seksikaupan väheneminen vähentäisi samalla myös ihmiskauppaa. Näistä väitteistä ensimmäisen osalta meillä ei ole varmuutta. Meillä löytyy paljon tutkimusta, joka antaa viitteitä suuntaan tai toiseen, mutta ei mitään sellaista luotettavaa dataa, jonka perusteella me voisimme varmasti sanoa, että seksin oston kriminalisointi lisää tai vähentää seksikauppaa. Sen sijaan toisen väitteen osalta, siitä, että ihmiskauppa jotenkin muodostaisi vakio-osuuden seksikaupasta, me tiedämme varmuudella, että näin ei ole. Siihen, minkä muodon seksikauppa missäkin yhteiskunnassa saa, vaikuttavat monet muut tekijät, kuten naisten yleinen asema, erilaiset kouluttautumismahdollisuudet, tuloerot, väkivallan yleinen määrä yhteiskunnassa, absoluuttisen köyhyyden määrä ja niin edelleen. Seksikaupan vähentäminen, vaikka tällä lailla siihen päästäisiinkin, ei siis ole tehokas tai varma keino ihmiskaupan vähentämiseen.

Me myös tiedämme melko suurella todennäköisyydellä — tutkimuksia tästä on jo tehty varsin paljon — että kriminalisointi heikentäisi seksityöntekijöiden turvallisuutta ja autonomiaa. Tästä on useita viitteitä sekä Ruotsista että Norjasta, joista tutkimusta löytyy, joten silloin, kun me lähdemme punnitsemaan sinällään jo epävarmaa keinoa ihmiskaupan hillitsemiseksi seksikauppaa hillitsemällä, meidän täytyy punnita sitä sitä vasten, millä tavoin se kenties saattaa seksikaupan sisällä muuttaa työskentelyolosuhteita niin, että entistä useampi seksityöntekijä altistuu ihmiskaupalle tai vähintäänkin joutuu työskentelemään parittajan kanssa, koska itsenäinen työskentely on käynyt mahdottomaksi. On siis mahdollista, että siinäkin tapauksessa, vaikka seksin oston kriminalisoinnilla pystyttäisiin vähentämään seksikauppaa, niin ihmiskauppa pikemminkin lisääntyisi kuin vähenisi.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Minä vastustan tätä aloitetta myös siksi, että mielestäni se, vaikkakin on siistitty, on hyvä esimerkki myös siitä stigmasta, joka tällä hetkellä on seksityöntekijöiden suurin ongelma niin globaalilla tasolla kuin Pohjoismaissaakin ja myös keskeinen syy sille, minkä takia ihmiskaupan vastainen työ seksuaalisen hyväksikäytön yhteydessä on niin vaikeaa. Tässä aloitteessa puhutaan siitä, miten seksityöntekijät ovat poikkeuksellisen usein mielenterveys- ja päihdeongelmaisia, mihinkä nyt löytyy jonkinlaisia tutkimuksellista evidenssiä, joskin myös päinvastaista on, mutta myös puhutaan sisäisestä rikkinäisyydestä, itsearvostuksen puutteesta ja jopa siitä, kuinka seksin myynti estää olemisen ja kehittymisen arvokkaana ihmisyksilönä. Tämä on juurikin sitä keskustelua, jota vastaan olen itse yrittänyt aktiivisesti toimia viimeisen 20 vuoden aikana, keskustelua, jossa muut puhuvat seksityöntekijöiden puolesta ja seksityöntekijöiden rooli on uhrin rooli, äänettömän uhrin rooli, jonka tehtävänä ei ole sanoa omaa kantaansa, jonka tehtävänä ei ole näkyä, jonka tehtävänä ei ole omata mielipiteitä. Minä itse tulen feministisestä traditiosta, jossa on vahvasti viimeistään 1970-luvulta lähtien korostettu sitä, kuinka ihmisen oman kokemuksen kuuleminen on tärkeää ja kuinka kaikilla ihmisillä, jopa naisilla, voi olla vakaa ja vakavasti otettava käsitys omasta parhaastaan.

Minä olen haastatellut satoja seksityöntekijöitä viidellä mantereella, ja aika usein minä kysyn heiltä, että mikä on se asia, minkä sinä kokisit, että sinun elämäsi eniten parantaisi, minkä pitäisi muuttua, että sinulla on asiat paremmin. Yksikään heistä ei ole sanonut, että jos tuo seksin osto kriminalisoidaisiin, niin minun elämäni olisi sitten vähän helpompaa. Mukana on ollut ihmisiä, jotka ovat erittäin hyvässä asemassa ja joilla ei juurikaan ole minikäänlaisia ongelmia. Mukana on myös vakavasti ihmiskaupassa uhrituneita ja moneen kertaan hyväksikäytettyjä ihmisiä. Kukaan heistä ei koe, että tämä olisi se keino, jolla ensisijaisesti heidän elämänsä ja olosuhteensa muuttuisivat paremmaksi. Monia muita ehdotuksia heillä kyllä on.

Lakialoitteessa viitataan myös auktoriteetteihin varsin valikoidusti. Mitä tulee kansainväliseen keskusteluun, on totta, että EU:n sisällä erityisesti naislobby on ajanut voimakkaasti seksin oston kriminalisointia, mutta samaan aikaan kansainvälisessä keskustelussa monet ihmisoikeuspainotteiset järjestöt ovat siirtyneet pikemminkin juuri päinvastaiseen suuntaan. ILO on jo perinteisesti suosittanut seksityön käsittelyä mieluummin työoikeuksien kontekstissa kuin kriminaalikontekstissa, mutta nyt sen rinnalle on tullut uutena terveysjärjestöjä, WHO, UNAIDS, ja nyt aivan viimeisenä Amnesty on ottanut kantaa dekriminalisoinnin puolesta. Kansainvälinen virtaus niin sanotuissa edistyksellisissä järjestöissä on siis juuri päinvastainen kuin mitä tässä lakiesityksessä esitetään.

No, jos minä väitän, että seksin oston kriminalisointi on erittäin epävarma, todennäköisesti jopa vahingollinen keino ihmiskaupan torjunnassa, niin mitä sitten pitäisi tehdä, mitkä keinot olisivat sitten parempia? Ei hätää, meillä on paljonkin sellaisia toimenpiteitä, joista me tiedämme varmasti, että ne enemmän tai vähemmän auttavat ihmiskaupan vähentämisessä ja ihmiskaupan uhrien auttamisessa. Suoria, konkreettisia ja yksittäisiä toimia on esimerkiksi ulkomaalaislain käännetytyspykälän poistaminen. Tällä hetkellä Suomesta voidaan käännättää henkilö pelkästään siksi, että hänen epäillään aikovan myydä seksiä. Jos kysymyksessä on köyhä nainen, hänellä ei ole tosiasiallisia mahdollisuuksia kiistää tätä viranomaisarviota, vaan ainoa mahdollisuus on poistua maasta. Tämä johtaa siihen, että valitettavasti myös väkivaltaiset asiakkaat tietävät, että EU-alueen ulkopuolelta tulevat seksityöntekijät eivät voi turvautua viranomais suojeleluun Suomessa, koska pelkäävät käännä-

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

tystä, ja he ovat suuremmassa riskissä kohdata väkivaltaa kuin EU-alueelta tulevat seksityöntekijät.

Toinen, ainakin jälkikäteen auttamistyössä tehokas keino olisi ihmiskaupan uhrien suojelujärjestelmään pääsyehtojen helpottaminen niin, että se kattaisi myös vähintäänkin sellaisia tapauksia, joissa viranomaiset ovat suhteellisen yksimielisiä siitä, että tässä on ihmiskauppa toteutunut, mutta oikeudellisesti riittävää todisteistoa ei pystytäkään saamaan kasaan.

Prostituutiotulojen saattaminen perintäkelpoiseksi olisi vähintäänkin stigman kannalta oleellinen uudistus. Käytännössähän meillä on nyt tilanne, jossa sinä olet kyllä seksin myynnistä verovelvollinen, mutta jos asiakas jättää maksamatta, niin sinulla ei ole oikeutta periä näitä maksamatta jääneitä palkkioita.

Viimeiseksi osuuskuntabordellit, jotka tarkoittaisivat pienimuotoisia yhteistoimintajärjestelyjä seksityöntekijöiden välillä, lisäisivät näiden keskinäistä autonomiaa ja vähentäisivät riippuvuutta paritusorganisaatioista, jotka ovat ihan keskeinen ympäristö myös ihmiskaupalle.

Yleisemmin tietysti vaikuttaminen naisen asemaan, vaikuttaminen siirtolaisten asemaan, (Puhemies koputtaa) vaikuttaminen sosiaali...

Toinen varapuhemies Arto Satonen: 10 minuutin suositusaika on jo käytetty.

Herra puhemies, huomasin kyllä, mutta epäilen, että tässä ei ole niin vahvaa keskustelua tulossa, että minun kannattaa kovin moneen eri puheenvuoroon jakaa tätä asiaa, niin että pistetään nyt pöytäkirjaan vähän isommissa könteissä kerralla sitten. Mutta olen ihan lopussa. — Eli ne hankalat, ikävät, abstraktit keinot, joilla kaikkia muitakin sosiaalisia ongelmia ja monia kriminaalipoliittisia ongelmia pystytään lieventämään, pätevät myöskin ihmiskauppaan, ne pehmeät sosiaalipoliittiset keinot, joilla meidän kaikkien elämänehtoja parannetaan.

16.13 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Kiitän edustaja Kontulaa siitä, että toitte tähän keskusteluun erilaisen näkökulman. Niistä kohdista, joissa puhuitte naisten aseman parantamisesta ja myös ihmiskaupan uhrien parantamisesta, olen kyllä monessa suhteessa samaa mieltä. Mutta itse tähän prostituutioon ja myös siihen stigmaan, josta puhuitte, itselläni on kyllä erilainen näkökulma, mikä varmasti tulee esiin ja käy ilmi myös tuosta lakialoitteesta.

Viittaan vielä siihenkin, että tuon oikeusministeriön vuonna 2013 julkaiseman selvityksen mukaan seksin ostamisesta ihmiskaupan tai parituksen kohteelta annettiin seitsemän vuoden aikana 36 lainvoimaista tuomiota. Samalla tarkasteluvälillä annettiin 106 järjestyslain mukaista sakkoa seksin myymisestä ja ostamisesta ja suurin osa annettiin seksin myymisestä julkisella paikalla. Ostajalle tuo sakko tuli hyvin harvoin. Tarkoitan sitä, että nyky-lainsäädäntö käytännössä mielestäni ei aja ikään kuin naisten asemaa eikä myöskään myyjien asemaa vaan nyky-lainsäädäntö rankaisee todennäköisemmin naispuolista ihmiskaupan tai parituksen uhria kuin miespuolista seksuaalipalvelujen ostajaa. Siinä mielessä pidän hyvänä, että sekä Euroopan parlamentti että Euroopan neuvoston ihmiskaupan vastainen yleissopimus on, aivan niin kuin totesitte puheenvuorossanne, ottanut sen kannan, että seksin oston kriminalisointia pidettäisiin keinona ihmiskaupan kysynnän vähentämiseksi.

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

16.16 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Minä olen edellisen puhujan kanssa aivan vahvasti yhtä mieltä siitä, että Suomen nykyinen lainsäädännöllinen tila ei ole toivottava. Mitä tulee tähän seksin oston kriminalisointiin silloin, kun kyseessä on paritus tai ihmiskaupan uhri, niin vastustin sitä silloin, kun sitä oltiin hyväksymässä. En pitänyt sitä silloin hyvänä, en ole pitänyt sitä sen jälkeenkään hyvänä johtuen siitä, että ne keskeiset ongelmat, joita oston kriminalisointiin liittyy, painottuvat nyt siihen seksityöntekijöiden ryhmään, joka on jo valmiiksi kaikkein heikoimmassa asemassa, joka joutuu jo valmiiksi työskentelemään heikomman asemansa vuoksi parittajien kanssa tai on jollakin lailla hyväksikäytetty tai ihmiskaupassa uhriutunut. Mutta minä en näe, että ratkaisu meidän huonoon lainsäädännölliseen tilanteeseen olisi se, että kun näitä ihmisiä kohdellaan jo nyt viranomaistaholta surkeasti, niin sitten vielä vähän kiristettäisiin ruuvia kovemmalle, niin kuin minä näen, että tämä seksin oston kriminalisoinnin laajentaminen toimisi. Minun logiikkani ja minun edustamieni tahojen logiikka kulkee niin päin, että jos ollaan huomattu, että joku laki ei toimi, niin ei lisätä sitä lakia vaan poistetaan se laki ja kokeillaan jotakin sellaista, josta on enemmän myönteistä evidenssiä olemassa.

16.17 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Olemme siis edustaja Kontulan kanssa samaa mieltä siitä, että nykylainsäädäntö ei ole optimaalinen eikä parhaalla tavalla tätä ongelmaa ole ehkäisemässä. Mutta ehkä se ero tulee siinä, että itse ajattelen, että prostituutio ei vapaaehtoisenaakaan tai laillisena ammatinharjoituksena ole sitä harjoittavalle hyödyksi.

Tuossa viittasittekin jo siihen, että prostituoitujen keskuudessa mielenterveys- ja päihdeongelmat sekä muut terveyshaitat ovat yleisiä ja prostituutio on osa syrjäytymisvyyhtiä, jossa on vaikea osoittaa, mikä on lopulta syy ja mikä on seuraus. Mutta tästä toiminnasta joka tapauksessa seuraa itsearvostuksen puutetta, joka on luomassa ja on osa sitä stigmaa, jonka en usko poistuvan, vaikka koko prostituutio laillistettaisiin, muodostettaisiin ikään kuin näitä laillisia bordelleja, joihin viittasitte.

Hyvin harva missään yhteiskunnassa suosittelisi prostituutiota ammattina tyttärelleen tai sisarelleen, ja ajattelen, että kriminalisoimalla seksipalvelujen oston viestitämme parhaiten myös sitä, että muiden Pohjoismaiden tavoin arvostamme naisten ihmisoikeuksia ja mahdollisuuksia kehittää itseään arvokkaina ihmisyksilöinä muulla tavoin kuin myymällä seksipalveluja.

16.19 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Stigma ei todellakaan poistu bordelleja perustamalla, mutta se saattaisi poistua sillä lailla, että tässä salissa seksityöntekijöistä puhuttaisiin saman koodiston mukaan kuin ihmisistä yleensäkin. Kyllä minäkin tiedän ihmisiä, joille poliittikkona toimiminen on johtanut itsearvostuksen puutteeseen, mutta ei se oikeuta minua syrjäyttämään näiden poliitikkojen käsitystä omasta parhaastaan tai kohtelemaan heitä objektina silloin, kun säädetään heitä itseään koskevista pelisäännöistä.

Stigma tarkoittaa sellaista mekanismia, jonka seurauksena yhteisö jollakin lailla näkee yksilön vain tietyn ominaisuuden kautta. Stigma ei koske vain seksityöntekijöitä, stigma liittyy vammaisuuteen — olin just mielenterveystilaisuudessa, mielenterveysongelmat on yksi voimakkaasti stigmatisoiva tekijä — mutta historiallisesti seksin myynti on ollut kaikkein voimakkaimpia stigmoja länsimaisessa yhteiskunnassa. Ja siitä johtuu, että myös tässä salissa edustaja Räsänen kokee oikeutetuksi puhua itsearvostuksen puutteesta, vaikka tutkimukset osoittavat, että vaikka osalla seksityöntekijöistä on ehkä itsetunto seksin myynnin aikana heikentynyt, toisille taas se on toiminut väylänä itsenäisyyteen ja omanar-

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

vontunnon nousuun. Nämä ovat molemmat tosiasioita, jotka tapahtuvat saman ilmiön puitteissa.

Itse asiassa kumpikaan näistä ei liity meidän työhömmme tässä salissa oikein millään lailla, koska me emme ole tässä salissa kertomassa ihmisille, mikä heille on hyväksi ja mikä heille on pahaksi, mikä heille on oikein ja mikä heille on väärin heidän omassa elämässään, vaan meidän tehtävämme tässä salissa on luoda semmoiset yleiset pelisäännöt, joissa ihmisillä on mahdollisimman hyvät lähtökohdat hallita omaa elämäänsä, mahdollisimman suuri autonomia ja paljon pelimerkkejä käytössä ja mahdollisimman hyvä turva kaikenlaisista hyväksi- ja väärinkäyttöä vastaan. Seksityöntekijöiden leimaaminen avuttomiksi uhreiksi on pikemminkin eräänlainen hyväksikäytön muoto kuin heidän puolustamistaan, koska sitä seksityöntekijät eivät todellakaan ole.

Minä olin justinsa muutama kuukausi sitten Nairobissa. Tapasin siellä paikallisia seksityöntekijöitä bordelleissa, kadulla ja ravintoloissa. Ei heidän elämänsä mitenkään erityisen ruusuista siellä ollut. Itse asiassa se on huomattavasti paljon vaikeampaa kuin Suomessa, niin kuin ylipäätään naisten asema Nairobissa on huomattavasti vaikeampi kuin Suomessa. Mutta nämä naiset, jotka olivat päätyneet prostituutioon, olivat pääsääntöisesti kuitenkin selviytyjiä verrattuna niihin naisiin, jotka samassa tilanteessa eivät olleet sitä ratkaisua tehneet. Heillä oli näihin verrattuna oma raha käytössä. Usein taustalla oli avioero, joka oli johtunut miehen väkivaltaisesta käyttäytymisestä, ja he olivat mieluummin valinneet itsenäisen, stigmatisoidun yhteiskunnallisen aseman kuin antautumisen siihen jatkuvasti pahoinpidellyn puolison rooliin. Kyse ei ollut vapaasta valinnasta. Usein Nairobissa yksinhuoltajanaiselle ainoa mahdollinen uravalinta on seksityö. Mutta se oli niissä puitteissa, mitä eri valinnanvaihtoehtoja heillä oli, paras menestysresepti, mikä heillä oli käytössä.

No, nyt jos me haluamme sanoa heille, että te olette uhreja ja kielletään tämä homma, mitä te nyt teette, niin se tarkoittaa heidän näkökulmastaan, että heillä on yksi vaihtoehto vähemmän käytössä. Se ei tarkoita, että heillä on pelimerkkejä enemmän vaan että heillä on vähemmän sen jälkeen. Jos me haluamme oikeasti auttaa ihmisiä ja luoda sen paremman yhteiskunnan näiden ihmisten kannalta, niin sen sijaan, että heitä katsellaan täältä eliitin kukkuloilta alaspäin, pitää kysyä, mitä muita vaihtoehtoja voidaan tarjota, jotta seksin myynti kadulla 5 euron kertahintaan ei olisi enää houkutteleva vaihtoehto.

16.24 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Haluan vielä toistaa sen, että tässä lakialoitteessa ei siis kohdenneta mitään kriminalisointia seksin myyjiin vaan nimenomaan seksin ostajiin. Siinä mielessä mielestäni tällä lakialoitteella ei olla ikään kuin leimaamassa näitä henkilöitä, joita päinvastoin halutaan auttaa ja tukea. Itsekin tunnen henkilöitä, jotka ovat olleet seksityössä mukana. Olen heidän kanssaan keskustellut ja arvostan toki heitä aivan täysivaltaisina kansalaisina, ja heillä toki on aivan samat kansalaisoikeudet ja oikeus ilmaista itseään kuin kaikilla muillakin.

Sitten vielä totean lopuksi, että olen kyllä samaa mieltä siitä, että niitä muita vaihtoehtoja meidän täytyisi saada, ajatellen sitten kehitysmaita ja myös Suomea, että kenenkään ei ikään kuin tarvitsisi turvautua tällaiseen toimintaan oman toimeentulonsa turvaamiseksi, koska se vahingoittaa myös häntä itseään.

16.26 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Jos asia olisikin niin yksinkertainen, että tämä laki ei vahingoittaisi seksityöntekijöitä, niin minä en sitä vastustaisi, ei vastustaisi koko kansainvälinen seksityöntekijöiden omien järjestöjen verkosto eivätkä vastustaisi

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

länsimaissa käytännössä kaikki sosiaalityöntekijät, jotka tekevät säännöllistä kenttätöitä seksityöntekijöiden parissa, eivät vastustaisi kenttätöitä tekevät tutkijat lähestulkoon yksimielisesti. Mutta se tieto, mitä meillä tällä hetkellä on, vaikkakin se on viitteellistä ja usein mikrotason haastatteluihin perustuvaa tietoa, yksiselitteisesti kuitenkin puhuu sen puolesta, että hinnan tästä seksin oston kriminalisoinnista maksavat nimenomaan ne seksityöntekijät. Esimerkiksi sekä Ruotsissa että Norjassa kondomeja on käytetty todisteena seksin ostajia vastaan, mikä on käytännössä johtanut siihen, että ostajat eivät enää halua käyttää kondomeja, mikä uhkaa seksityöntekijöiden terveyttä merkittävästi.

Toisin kuin lakiesityksessä väitetään, että seksityö ei ole painunut maan alle, niin jos katsotaan tutkimuksen yleistä linjaa, siellä on hyvin vahva näkemys siitä, että tänä aikana ainakin seksityö on merkittävässä määrin siirtynyt kaduilta nettiin — sitä, onko se tapahtunut tämän lain seurauksena vai muista syistä, me emme pysty arvioimaan — ja toisaalta on siirrytty indoors-keikoista outcallseihin eli siis seksityöntekijät eivät ota kotona tai hotellihuoneessa vastaan, koska pelkäävät poliisia. Nämä kaikki lisäävät väkivallan riskejä ja turvattomuutta seksityöntekijän kannalta. He maksavat sen moraalipolitiikan hinnan, jota poliitikot tässäkin salissa ajavat — tai poliitikko.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettujen lakien liitteiden muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 136/2016 vp

Lakialoite LA 74, 84/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 20/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2016 pidettävään täysistuntoon.

20. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä laeiksi lääkelain 57 b ja 102 §:n ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 22 ja 23 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 184/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 30/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2016 pidettävään täysistuntoon.

21. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 163/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 29/2016 vp

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2016 pidettävään täysistuntoon.

22. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain, merityösopimuslain sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 105/2016 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 10/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2016 pidettävään täysistuntoon.

23. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain 11 luvun 4 a §:n, työtapa- turma- ja ammattitautilain 62 §:n, työttömyysturvalain 6 luvun 4 §:n sekä maatalousyrit- täjän työtapa- ja ammattitautilain 74 ja 77 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 214/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 32/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2016 pidettävään täysistuntoon.

24. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi toimeentulotuesta annetun lain ja toimeentulo- tuesta annetun lain muuttamisesta annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muut- tamisesta

Hallituksen esitys HE 217/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 33/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2016 pidettävään täysistuntoon.

25. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Kansallisarkistosta ja arkistolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 191/2016 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 13/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2016 pidettävään täysistuntoon.

26. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 201/2016 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 26/2016 vp

Pöytäkirja PTK 119/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2016 pidettävään täysistuntoon.

27. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 189/2016 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 27/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2016 pidettävään täysistuntoon.

28. Hallituksen esitys eduskunnalle kilpailukykyopimuksessa sovittua muutosturvaa, työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa sekä työterveyshuoltoa koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 211/2016 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 11/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2016 pidettävään täysistuntoon.

29. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 220/2016 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 15/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 24.11.2016 pidettävään täysistuntoon.

30. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 24.11.2016 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 16.28.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola